AMNESTY

MEDLEMSBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL | NR 2 JUNI 2015

DANMARK I NARKOKRIG
Danske skattekroner kan give dødsstraf til narkokriminelle i Pakistan.

DAGBOG FRA GUANTÁNAMO
Efter 13 år i Guantánamo har Mohamedou Slahi fået udgivet sin dagbog.

AF MED HOVEDET
Rapperen Per Vers vil slå dødsstraffen ihjel med hårde argumenter.

SOS PÅ MIDDELHAVET
Dansk Mærsk-kaptajn reddede 363 bådflygtninge i dramatisk aktion.

TEMA: DØDELIG KAMP UDEN VINDER

KRIGEN MOD NARKOTIKA

MEDLEMSBLAD FOR DANSK AFDELING
AF AMNESTY INTERNATIONAL

AMNESTY
INTERNATIONAL

Redaktør: Ole Hoff-Lund, ohl@amnesty.dk
Ansvarshavende: Lars Normann Jørgensen
Redaktion: John Nielsen, Nora Rahbek Kanafani og Bjarke Windahl Pedersen
Design: Dorte Kayser, Datagraf Communications
Produktion: Datagraf Communications
Oplag: 85.010 **ISSN:** 0906-4184
Abonnementspris: 200 kr. pr. år

Udkommer næste gang: 14. september 2015 (deadline 20. august)
Artikler, der er underskrevet med navn, kan indeholde synspunkter, der ikke nødvendigvis reflekterer Amnesty Internationals holdning. Eftertryk med kildeangivelse er kun tilladt efter forudgående aftale med redaktionen.

Miljøcertificeret: Svanemærke godkendt

Amnesty International
Gammeltorv 8, 4.og 5.sal
1457 København K
Tlf. 33 45 65 65
Fax 33 45 65 66
www.amnesty.dk
amnesty@amnesty.dk

Forsidefoto: David Rochkind

SKIBET SKAL SEJLE I NAT

Amnestys redaktør:
Ole Hoff-Lund

Næsten hver uge hører vi historier om bådflygtninge, som bringes i sikkerhed af den italienske kystvagt efter at have tilbragt dagevis på Middelhavet i synkefærdige fartøjer. Desperate flygtninge betaler menneskesmuglere for rejsen til Europa uden at vide, at de bliver presset ned i små, udtjente både som sild i en tønde. Hvis de brokker sig, bliver de ofte tvunget ombord med en pistol i ryggen, hvorefter de overlades til deres egen skæbne på havet. Ikke alle klarer den. I april var vi vidner til den formentlig største skibskatastrofe i Middelhavet nogensinde, da omkring 800 mennesker druknede. Blandt de få overlevende var to drenge fra Bangladesh. De holdt sig oven vande, indtil hjælpen nåede frem, fordi de havde lært at svømme. De havde de fleste andre ikke.

Gennem flere år har Amnesty forsøgt at råbe EU's ledere op. Behovet for en ordentlig redningsindsats har været selvindlysende for alle andre end de stats- og regeringschefer, der på behagelig afstand af Middelhavets blå bølger lukker øjnene og grænserne for asylansøgere. Sidste år påtog Italien sig egenhændigt rollen som Europas livredder med den såkaldte Operation Mare Nostrum (Vores Hav). Omkring 100.000 bådflygtninge blev samlet op af kystvagten og sat i land i italienske havne. Resten af Europa så misbilligende til og afviste Italiens bøn om at dele regningen. Derfor lukkede Mare Nostrum i efteråret. Tilbage var nu en stærkt reduceret indsats fra EU's grænsekontrol Frontex, som kun sejler tæt på Europas kyster – langt fra de steder, hvor ulykkerne sker.

Efter den forudsigelige katastrofe i april samledes EU's ledere til hastemøde. Mange håbede, at EU nu ville stable en fælles Mare Nostrum på benene. Amnesty foreslog at sende et dansk redningsskib til Middelhavet, ligesom vi har patruljeret mod pirater ved Somalia. Det skete ikke. I stedet fik Frontex flere ressourcer til at patruljere Europas kyster. Samtidig vil EU gå i krig. Menneskesmuglernes forretning i Libyen skal knuses med militær magt, så flygtningene slet ikke kommer ud på havet. Dermed undgår man angiveligt drukneulykker. Man undgår også asylansøgere. Man kunne kalde det Operation No Go.

Krigen mod menneskesmuglerne vil ikke hjælpe de tusindvis af mennesker, der er fanget i Libyens helvede, hvor voldelige militser kidnapper udlændinge for at presse løsepenge ud af deres familier. EU-Kommissionen fortjener dog ros for endelig at spille ud med en plan, der skal sikre en mere solidarisk fordeling af de flygtninge, der kommer til Europa, og bedre muligheder for legal indvandring. Kommissionen vil også hente flere sårbare flygtninge til Europa fra de overfyldte lejre i landene omkring Syrien. Men planen møder allerede modstand, og fra dansk side er afvisningen total. Spillet om Fort Europa er i gang. Vi lader tidligere udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen få det sidste ord: "Ved du hvad? Det Europa, som vikler sig ind i pigtråd og lader folk synke til bunds i Middelhavet udenom os, det er ikke et Europa, der er værd at leve i for anstændige mennesker".

Illustration: Mikkel Henssel

8 TEMA En krig uden vinder

Krigen mod narko trækker et spor af ødelagte menneskeskæbner efter sig. Titusinder har mistet livet, millioner sidder i fængsel, og selv den amerikanske regering kan ikke pege på væsentlige fremskridt efter fire årtiers narkokrig. Nu opfordrer en gruppe tidligere præsidenter til at ændre kurs. De vil afkriminalisere stofbrugerne, satse på sundhed og menneskerettigheder og lade staterne styre salget af narkotika: "Den globale krig mod narkotika har slået fejl, og den har haft ødelæggende konsekvenser for mennesker og samfund over hele verden".

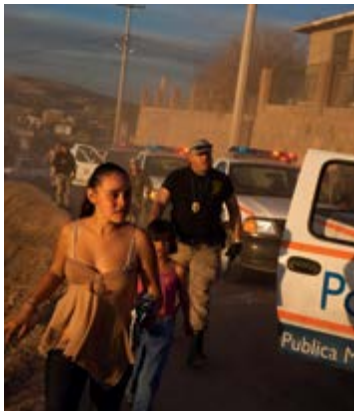

Foto: David Rochkind

20 TEMA Mexicos brutale hverdag

Den amerikanske fotograf David Rochkind besluttede i 2013 at portrættere de sociale konsekvenser af narkokrigen i Mexico, hvor mindst 60.000 mennesker er blevet dræbt gennem det seneste årti. Med sin fotoreportage *Heavy Hand, Sunken Spirit* skildrer han narkokartellernes grænseløse brutalitet og et samfund, hvor volden er blevet en uadskillelig del af tilværelsen. "Mexicos ekstremt voldelige narkokrig vil hjemsøge mexicanerne i generationer", siger David Rochkind.

Foto: Flemming Kjær

30 SOS på Middelhavet

Da det danske skib Evelyn Mærsk sidste år fik et nødopkald i Middelhavet, ventede der kaptajn Flemming Kjær og hans 23 mand store besætning en overraskelse. Fra en lille fiskerbåd blev 363 bådflygtninge samlet op, og de fik mad og hjælp ombord på Evelyn Mærsk i to døgn, inden de blev sat af på Sicilien. "Den båd var jo sjoskfyldt med mennesker. Men vi hjælper hinanden til søs, og det har vi gjort i århundreder. Så når nødopkaldet kommer, er der slet ingen diskussion. Det er bare af sted. Koste, hvad det vil", fortæller kaptajnen til AMNESTY.

Illustration: People's Press

34 Dagbogen fra Guantánamo

Mohamedou Slahi har tilbragt 13 år i Guantánamo-fangelejren uden sigtelse eller dom. Efter otte års kamp fik hans advokater endelig Slahis dagbog gennem den amerikanske censur, og den giver et chokerende indblik i den tortur, som fangerne er blevet udsat for. "Jeg har kun skrevet, hvad jeg har oplevet, hvad jeg har set, og hvad jeg har erfaret på første hånd. Jeg har bestræbt mig på hverken at overdrive eller underdrive. Jeg har forsøgt at være så fair som muligt overfor den amerikanske regering, overfor mine brødre og overfor mig selv", skriver han.

4 **Nyheder**
Danske og internationale nyheder.

8 **En krig uden vinder**
USA's vision om en verden uden stoffer er stendød.

10 **Narkokrigen er tabt**
Mød statslederne, der vil afkriminalisere stofbrugere.

14 **De amerikanske fængsler**
Narkokrigen diskriminerer USA's sorte befolkning.

16 **Heroin, gabestok og bibelstudier**
Myanmar oplever en epidemi af heroinmisbrug.

20 **Mexicos brutale hverdag**
Mexico er kastet ud i kaos og ødelæggelse.

26 **Danmark støtter blodig narkokrig**
Danske skattekroner kan give narkodømte dødsstraf i Pakistan.

28 **Af med hovedet**
Interview med rapperen Per Vers.

30 **SOS på Middelhavet**
Mærsk-skib reddede 363 bådflygtninge i land.

34 **Dagbogen fra Guantánamo**
Chokerende beretning fra USA's fangelejr på Cuba.

36 **Amnesty dokumenterer**
Indbyggerne på Krim lider under Ruslands invasion.

38 **Amnesty LIVE**
Aktivisme, arrangementer og resultater.

40 **Protest i blodet**
Maryam al-Khawaja lærte fra barnsben at protestere mod uretfærdighed.

Foto: Polfoto

2.000 KVINDER KIDNAPPET AF BOKO HARAM

Amnesty har mødt 28 undslupne piger og kvinder, som beretter om henrettelser og seksuelt slaveri i Nigeria.

Boko Harams brutalitet har gjort det stort set umuligt at dokumentere vilkårene for de mennesker, der er udsat for den militante, islamistiske milits hærgen i det nordøstlige Nigeria.

Men i en ny stor rapport kaster Amnesty lys over Boko Harams overgreb ved hjælp af interview med 28 undslupne piger og kvinder samt hundredvis af øjenvidner til angrebene.

"Omfanget og grovheden af Boko Harams metoder er chokerende. Mænd og kvinder, drenge og piger, kristne og muslimer er blevet dræbt, bortført og brutaliseret af Boko Haram, som med deres terror har ramt millioner", siger Salil Shetty, generalsekretær i Amnesty International.

Siden begyndelsen af 2014 har Boko Haram dræbt mindst 5.500 civile og kidnappet mindst 2.000 piger og kvinder. En af dem er 19-årige Aisha, som blev kidnappet under sin venindes bryllup. Også Aishas søster, samt bruden og brudens søster blev bortført af Boko Harams krigere, som tog dem med til en lejr, hvor cirka 100 andre bortførte piger allerede befandt sig.

En uge senere blev bruden og brudens søster tvunget til at gifte sig med krigerne, mens Aisha og de andre piger blev trænet til at kamp:

"Jeg var blandt de piger, som blev trænet i at bruge skydevåben. De lærte mig også, hvordan jeg skulle bruge bomber, og hvordan man angriber en landsby", fortæller Aisha til Amnestys researchere.

Drab og voldtægt

Efter tre ugers træning blev Aisha tvunget til at deltage i et angreb mod sin egen landsby, og i de tre måneders fangenskab blev hun flere gange voldtaget af grupper af Boko Harams krigere. Hun overværede desuden drabene på mere end 50 fanger, heriblandt sin egen søster. I nogle tilfælde blev børn tvunget til at stene andre fanger.

"Nogen nægtede at konvertere. Andre nægtede at lære, hvordan de skulle dræbe. De blev henrettet og begravet i bushen", siger Aisha, der til sidst havde held til at flygte.

Amnestys research bygger på flere missioner i Nigeria, satellitfotos af nedbrændte landsbyer og hundredvis af interviews med ofre og vidner til angrebene samt lokale myndigheder og militære kilder.

Samlet set giver det overvældende beviser for, at Boko Haram begår krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden. Amnesty har længe kritiseret Nigeria for ikke at gøre nok for at beskytte civile mod overgreb – selv når hæren har været advaret om forestående angreb.

Hvis man som politiker mener, at en efterretningschef kan være lige så god en garant for retssikkerheden som en dommer, så har vi begyndelsen til en politistat.

Juraprofessor Eva Smith kommenterede i Politiken regeringens forslag om, at efterretningstjenesterne ikke behøver dommerkendelse for at aflytte danskere i udlandet.

KINAS VÅBENEKSPORT BOOMER

Hvert femte år opgør det svenske fredsforskningsinstitut SIPRI den globale våbeneksport. De netop opdaterede tal viser, at Kina har overhalet Tyskland som verdens tredjestørste våbeneksportør efter USA og Rusland. Her ses udviklingen i våbeneksporten de seneste fem år sammenlignet med 2009:

Kina	+ 143 %
Rusland	+ 37 %
Israel	+ 33 %
USA	+ 23 %
Tyskland	- 43 %

LYDLØS DANSK KRITIK AF SAUDI ARABIEN

Det stille danske diplomati er blevet lydløst. Sådan lyder kritikken fra Amnesty og Dansk PEN, der i et åbent brev appellerer til udenrigsminister Martin Lidegaard (R) om offentligt at kritisere Saudi Arabien i sagen om bloggeren Raif Badawi, der idømt 10 års fængsel og 1.000 stokkeslag for at kritisere styret.

Både Sverige, Norge, Canada og USA protesterede, da Raif Badawi i januar fik de første 50 slag på en offentlig plads i byen Jeddah. Lige siden har medlemmer af Amnesty og Dansk PEN hver uge demonstreret foran den saudiske ambassade i København, og de opfordrer udenrigsministeren til at melde sig under fanerne:

"Når Danmark ikke har luftet sin kritik formelt og offentligt, risikerer det at sende et signal til Saudi Arabien om, at politiske og økonomiske interesser vægtes højere end menneskerettigheder".

Den svenske udenrigsminister Margot Wallström er faldet i unåde i Saudi Arabien, fordi hun har kritiseret forholdene for demokrati og menneskerettigheder.

Foto: Ole Hoff-Lund

Maryam al-Khawaja talte foran Saudi Arabiens ambassade på et-årsdagen for dommen mod Raif Badawi den 7. maj.

DANMARK SVIGTER TOLKE I AFGHANISTAN

"Ingen af de omkring 200 afghanske tolke, som har arbejdet for de danske styrker siden 2008, vil blive svigtet".

Sådan lød det fra daværende forsvarsminister Nick Hækkerup (S) den 22. maj 2013, da regeringen efter pres fra Amnesty indgik en aftale med Venstre, De Konservative og Liberal Alliance om at give tolkene mulighed for at søge asyl i Danmark på grund af deres arbejde for de danske styrker.

Danmark var dengang i færd med at trække sine styrker hjem fra og efterlod tolkene i risiko for repressalier og hævnangreb fra Taleban. I alt henvendte 151 tolke sig og bad om hjælp, men to år senere har kun otte fået asyl i. Flere af deres kolleger er blevet dræbt, og sikkerhedssituationen i Afghanistan er forværret.

Nu opfordrer Amnesty og Refugees Welcome partierne til at genforhandle tolkeaftalen og fjerne en række meningsløse krav, så den lever op til løfterne om at komme tolkene til undsætning. Senest har en stor gruppe danske Afghanistan-veteraner skrevet et åbent brev til Folketinget:

"Vi må desværre konstatere, at I, det officielle Danmark, ikke håndterer konsekvenserne af vores krigsførelse med samme entusiasme, som I sender os og vores kolleger ud i nye krige. Tolkeaftalen er et uværdigt og moralsk forkasteligt dokument, som vi som nation ikke kan være bekendt!"

Danske soldater kalder tolkeaftalen uværdig og moralsk forkastelig.

VERDEN RUNDT

USA
Drabet på den 25-årige amerikaner Freddie Gray fører nu til tiltale mod seks betjente fra byen Baltimore i **USA**. Gray døde af de skader, han fik på rygraden, mens han var i politiets varetægt. Det sidste år har politidrab på sorte amerikanere ført til demonstrationer og optøjer i flere store byer.

Latinamerika
Mere end en halv millioner mennesker fra hele verden har støttet Amnestys krav om hjælp til en 10-årig pige i **Paraguay**, som blev gjort gravid af sin stedfar. Selvom graviditeten sætter pigens liv i fare, har myndighederne syltet sagen og undladt at give pigen adgang til abort.

Mellemøsten
Siden **Qatar** for et år siden lovede at standse de slavelignende forhold for gæstearbejdere, som bygger hoteller og stadions til VM i fodbold i 2022, er der intet sket. Det dokumenterer Amnesty i en ny rapport. Hvis arbejderne fortsætter med at dø i det nuværende tempo, vil 62 mennesker være døde for hver fodboldkamp, der afvikles under VM.

Europa
Svensk politi har indvilget i at rejse til **England** for at afhøre stifteren af Wikileaks, Julian Assange, som er sigtet for voldtægt i Sverige. Assange har de sidste tre år boet på Ecuadors ambassade i London, da han frygter at blive udleveret til USA for at have lækket hemmelige dokumenter.

Asien
Efter intens kritik fra Amnesty og omverdenen har **Indonesien**, **Thailand** og **Malaysia** i maj stoppet deres hidtidige politik om at tvinge bådflygtninge fra Myanmar og Bangladesh væk fra kysterne og ud på åbent hav.

Afrika
Gambias præsident Yahya Jammeh har i en tale truet med at skære halsen over på homoseksuelle. "Hvis du er en mand og vil gifte dig med en anden mand i dette land, og vi fanger dig, så vil ingen se dig igen, og ingen hvid mand kan gøre noget ved det", sagde præsidenten ifølge nyhedsmediet Vice.

Foto: Polfoto

Omar Khadr er endelig ude i friheden efter at have tilbragt først 10 år i Guantánamo og dernæst godt to år i et fængsel i Canada.

GUANTÁNAMOS YNGSTE FANGE ER FRI

12 år og ni måneder efter at han som 15-årig blev taget til fange af amerikanske soldater i Afghanistan og fløjet til Guantánamo, blev den canadiske statsborger Omar Khadr løsladt den 7. maj. Amnesty har kæmpet for Omar Khadrs løsladelse siden 2002.

Omar Khadr er den yngste fange, der har siddet i Guantánamo-fangelejren, og han erkendte i 2010 at have dræbt en amerikansk soldat i Afghanistan. Den indrømmelse gav ham mulighed for at forlade Guantánamo og afsone otte år i Canada – et tilbud, han ikke kunne afslå.

Men nu har en canadisk dommer løsladt ham før tid til stor fortrydelse for Canadas regering, der til det sidste kæmpede imod. Regeringen har tidligere fået kritik for ikke at forsøge at få Omar bragt hjem fra Guantánamo noget før. En video, der blev offentliggjort i 2008, viser canadiske agenter afhøre Omar i Guantánamo, mens han grædende beder om hjælp. Da agenterne går, stønner Omar: ”Dræb mig”.

Da han i 2010 blev spurgt af en psykolog, hvad han savnede mest fra tiden før Guantánamo, svarede Omar: ”At blive elsket”.

Læs mere om Guantánamo på side 30.

ALLE PALÆSTINENSERE VAR LOVLIGE MÅL

Officielt lovede Israels militær at gøre alt for at undgå civile tab under krigen i Gaza sidste sommer. Men i praksis blev soldaterne instrueret i, at alle palæstinensere var lovlige mål. Sådan lyder det fra den israelske soldaterorganisation Breaking The Silence, der i maj udgav en rapport med vidnesbyrd fra 60 soldater. De siger, at der blev brugt alt for voldsomme våben, som jævnede huse og områder med jorden, og at civile ofte ikke blev advaret tids nok til, at de kunne nå at forlade deres huse, inden bombardementerne begyndte.

Amnesty har i to rapporter fremsat lignende anklager mod Israels hær.

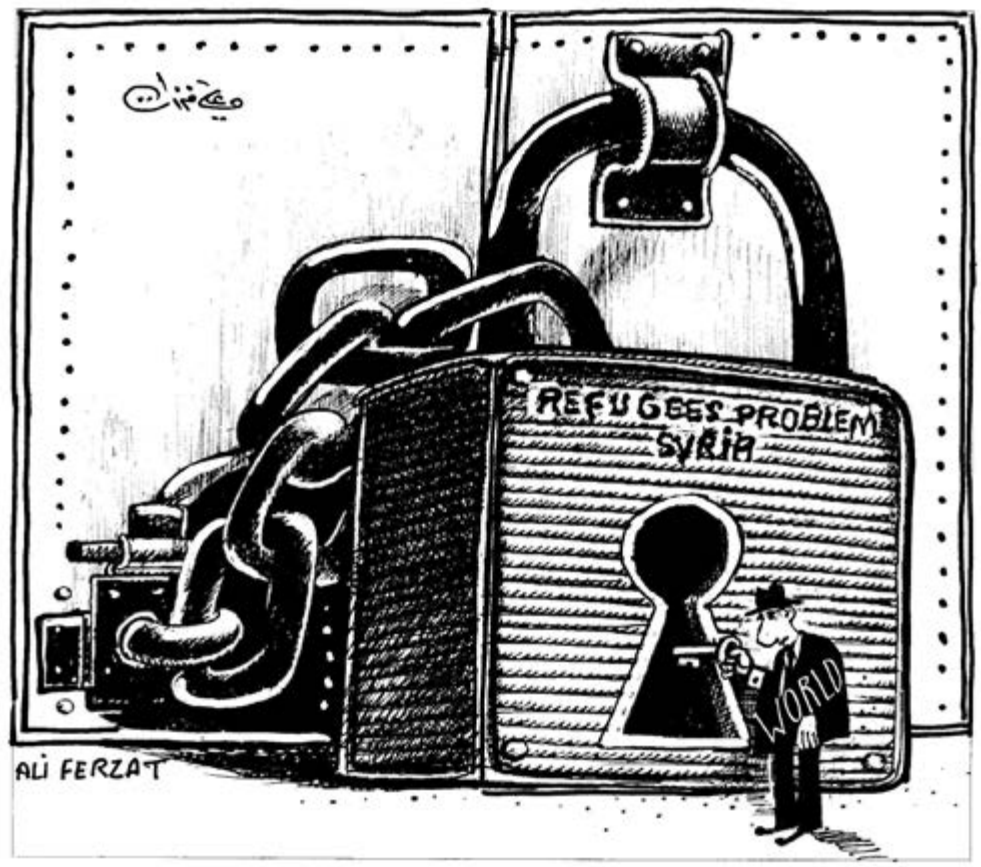

Mens EU drøfter en militær aktion for at stoppe bådflygtninge fra Nordafrika, lider de over fire millioner flygtninge fra Syrien fortsat under verdenssamfundets manglende vilje til at gribe ind overfor præsident Bashar al-Assad.

En af Syriens mest kendte satiretegnere, Ali Ferzat, har for Amnesty fortolket omverdenens apati. Ali Ferzat blev i 2011 gennembanket af Assad-tilhængere, som brækkede begge hans hænder som straf for hans kritiske Assad-tegninger. I dag lever Ali Ferzat i eksil.

EL SALVADOR LØSLADER GUADELOUPE EFTER SYV ÅR

Efter syv år bag tremmer blev den 25-årige Guadalupe fra El Salvador i februar benådet og løsladt, og hun er nu genforenet med sin søn og sin familie. Som 18-årig oplevede Guadeloupe en spontan abort, men hun blev alligevel idømt 30 års fængsel for mord på grund af El Salvadors totale forbud mod abort.

Amnesty bad sidste år medlemmer over hele verden om at skrive til udvalgte politikere i El Salvador, og det førte i sidste ende til en benådning.

Yderligere 16 fængslede kvinder har nu deres sager til genovervejelse i El Salvadors parlament. Kvinderne er kendt som LAS17, og fælles for dem er, at de er dømt for graviditetsrelaterede forbrydelser efter uretfærdige retssager. Deres straffe er på mellem 12 og 40 års fængsel for det, myndighederne betegner som overlagt mord. Amnesty fortsætter kampen for kvindernes løsladelse og en ændring af El Salvadors abortlov.

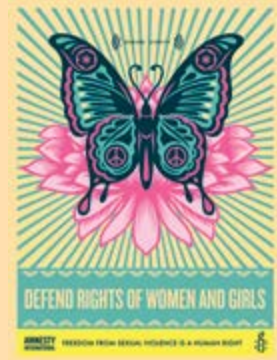

AMNESTY I HISTORISK RETSSAG OM OVERVÅGNING

Amnesty anlægger sag mod den amerikanske og britiske efterretningstjeneste for ulovlig masseovervågning.

Både den amerikanske og britiske efterretningstjeneste skal nu forsvare deres omfattende overvågning af borgernes elektroniske kommunikation ved to historiske retssager i USA og Europa.

Sammen med ni andre organisationer har Amnesty International anlagt sagen i USA for at stoppe den masseovervågning, som whistleblower en Edward Snowden afslørede i juni 2013. Alle organisationerne har fået følsomme informationer gennemsøgt af efterretningstjenesten NSA, som dermed forhindrer dem i at have fortrolig kommunikation om følsomme emner med udenlandske kilder og menneskerettighedsaktivister.

Den amerikanske regering hævder, at brugen af såkaldt upstream overvågning er tilladt for at opsnappe alle amerikaneres internationale kommunikation. Overvågningen sker med hjælp fra private televirksomheder som Verizon og AT&T, som installerer aflytningsudstyr direkte på internettets rygrad – det netværk af kabler, switches og routere, der styrer internettrafikken ind og ud af USA.

Vidner til overgreb

Men sagsøgerne mener, at NSA's indsamling af data er så omfattende og vilkårlig, at den i praksis rammer alt fra journalister og nødhjælpsarbejdere til researchere og forretningsfolk, som er ikke mistænkt for noget.

Naureen Shah fra Amnesty i USA forklarer, at overvågningen kompromitterer arbejdet med at dokumentere og forhindre overgreb:

"Vore kilder er ofte overlevere og vidner til frygtelige overgreb, og de tager en personlig risiko, når de kontakter os. Det er afgørende, at de kan have tillid til, at det, de fortæller til Amnesty, ikke bliver opsnappet af nogen andre. Hvis disse overlevere og vidner frygter, at vi er under overvågning, vil de ikke tale med os. Og hvis de ikke taler med os, kan vi ikke udføre vores livsnødvendige arbejde", siger Naureen Shah.

Foto: Scanpix

Ukendte kunstnere rejste i april denne statue af whistlebloweren Edard Snowden i en park i Brooklyn i New York. Den blev fjernet af myndighederne samme dag.

Det er advokater fra American Civil Liberties Union (ACLU), der fører sagen på vegne af Amnesty, Human Rights Watch, The National Association of Criminal Defense Lawyers, PEN American Center, Global Fund for Women, The Nation Magazine, The Rutherford Institute og The Washington Office on Latin America.

Tak til Snowden

Sideløbende har Amnesty rejst en sag ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol mod den britiske efterretningstjeneste GCHQ, efter at den særlige britiske domstol Investigatory Powers Tribunal for nylig afgjorde, at masseovervågningen overholder landets menneskeretlige forpligtelser. Den opfattelse deler Amnesty ikke og understreger, at store dele af retssagen blev holdt lukket og hemmelig.

GCHQ's foretrukne program til masseovervågning er TEMPORA, som giver regeringen adgang til enorme mængder af data om millioner af borgere hver eneste dag. Organisationerne, der har indbragt sagen, understreger, at det kun er takket være Edward Snowdens afsløringer, at de har fået indblik i, hvor omfattende og vilkårlig en masseovervågning, der finder sted.

FREMSKRIDT – TILBAGESKRIDT

+ Polen udbetaler erstatning på 100.000 euro til to saudiske statsborgere, der blev ulovligt tilbageholdt og tortureret af CIA på polsk jord. De to sidder i dag i Guantánamo-fangelejren.

+ En amerikansk domstol har idømt fire tidligere lejesoldater fra sikkerhedsfirmaet Blackwater fængselsstraffe på mellem 30 år og livstid for drabene på 14 ubevæbnede irakere i 2007.

+ Amnesty og Dansk Boldspil Union indgår formelt partnerskab, så spillere og ledere bliver briefet om menneskerettigheder, hver gang fodboldlandsholdet spiller kampe i udlandet.

÷ Mindst 607 mennesker blev henrettet i 22 forskellige lande i 2014 – et fald på 20 procent. Men antallet af dødsdomme steg kraftigt. Mindst 19.094 sidder på den globale dødsgang.

÷ Bahrain har igen fængslet menneskerettighedsforkæmperen Nabeel Rajab, fordi han har kritiseret kongen på Twitter. Denne gang er straffen seks måneders fængsel.

÷ Premierminister David Cameron har varslet, at han vil lade Storbritannien udtræde af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

UDSKÆLDT ERITREA-RAPPORT BRUGES I UDLANDET

Udlændingestyrelsens mangeårige researchere Jan Olsen og Jens Weise Olesen anklager deres kontorchef Jakob Dam Glynstrup for at manipulere med kildernes udsagn, da han skrev den omdiskuterede Eritrea-rapport, som Folketingets Ombudsmand stadig undersøger. I dag er researcherne afskediget, mens kontorchefen i marts fik overrakt Ridderkorset. Ifølge internationale eksperter misbruges rapportens fejlagtige konklusioner nu i udlandet til at behandle asylsager fra Eritrea.

Foto: Scanpix

En krig uden • vinder

Krigen mod narko trækker et spor af tortur, død og ødelagte menneskeskæbner efter sig. Titusinder har mistet livet, millioner sidder i fængsel, og selv den amerikanske regering kan ikke pege på væsentlige fremskridt efter fire årtiers narkokrig. En gruppe tidligere præsidenter opfordrer til at ændre kurs: De vil afkriminalisere stofbrugerne, satse på sundhed og menneskerettigheder og lade staterne styre salget af narkotika.

I 1971 indledte USA's daværende præsident Richard Nixon krigen mod narko. Endemålet var en verden uden stoffer. Krigen, som USA har anført både ude og hjemme gennem fire årtier, har kostet amerikanske skatteydere den svimlende pris af omkring en trillion dollars. I 2015 er budgettet på 340 milliarder kroner.

Alt imens er den amerikanske fængselsbefolkning mangedoblet til over 2,2 millioner – den højeste andel af befolkningen i verden. En stor del er fængslet for mindre narkoforbrydelser så som besiddelse af marijuana.

Gennem årene har USA trænet tusindvis af politifolk og sikkerhedsstyrker i de narkoproducerende lande, men trods den enorme militære og politimæssige indsats er det svært at få øje på nævneværdige resultater for hverken udbud, efterspørgsel, pris, kvalitet eller mængde. Sidste år satte opiumshøsten atter rekord i Afghanistan, og antallet af stofbrugere på verdensplan er ifølge FN steget til 250 millioner.

Til gengæld er det nemt at få øje på de menneskelige omkostninger – udover de mange overdoser. Mexico er sunket ned i kaos, og over 80.000 mennesker har mistet livet som resultat af den krig mod narkokartellerne, som regeringen indledte i 2006. 33 lande har dødsstraf for narkoforbrydelser med Iran, Saudi Arabien og Indonesien som de største bødler. Tortur, drab og uretfærdig rettergang er velkendt i sager om narkotika. Sundhedsmæssigt er kriminaliseringen af stofbrugere en barriere i forhold til behandling af HIV, hepatitis og andre følgesygdomme.

Kritik fra egne rækker

Har krigen så været en fejl? Flere og flere eksperter siger, at de enorme ressourcer, der bruges i narkokrigen, gør mere skade end gavn. I 2011 udgav det amerikanske Senat og The Government Accountability Office hver sin rapport, der konkluderer, at regeringen er ude af stand til at dokumentere, at de milliarder af dollars, som postes ind i krigen, har nogen målbar effekt.

Samme år grundlagde en gruppe tidligere statsledere og topdiplomater The Global Commission On Drug Policy. Kommissionen hævder, at vi fejlagtigt har målt succesen i krigen mod narkotika på antallet af fængslede, mængden af beslaglagt narkotika og længden af strafudmålinger.

"Den globale krig mod narkotika har slået fejl, og den har haft ødelæggende konsekvenser for mennesker og samfund over hele verden", siger kommissionen, der opfordrer til at skrotte politiske ideologier og gamle dogmer til fordel for et fornyet fokus på sundhed og menneskerettigheder.

Ifølge kommissionen er bagmændene de eneste sikre vindere i krigen mod narko: Den organiserede kriminalitet blomstrer, volden eskalerer, stofbrugere fængsles, myndigheder bliver korrumperet, og retssikkerheden visner.

Nye tider på vej

Og måske er der et opgør på vej. Flere amerikanske delstater har indført statskontrolleret salg af marijuana. Uruguay har som det første land helt legaliseret det. Portugal har afkriminaliseret narkotika til eget brug. Danmark har lovliggjort stofindtagelsesrum. Verdenssundhedsorganisationen WHO udsendte sidste år nye retningslinjer, der opfordrer til at afkriminalisere afhængige stofbrugere. Amnestys internationale generalforsamling (ICM) skal i august diskutere afkriminalisering af forbrug og besiddelse af narkotika.

Alt peger frem mod 2016, hvor verdens ledere for første gang i 18 år samles til et særligt FN-møde (UNGASS) for at drøfte den fortsatte narkobekæmpelse. Mødet skulle først have fundet sted i 2019, men det er fremrykket tre år på opfordring fra Mexico, Colombia og Guatemala og 95 andre lande, der ikke vil vente så længe.

Over 100 organisationer skrev i maj et åbent brev, hvor de appellerer til FN om at bruge UNGASS til at ændre strategi for den globale narkobekæmpelse og gøre menneskerettigheder til hovedprioriteten.

"Den nuværende tilgang til narkotikakontrol, som har tungt fokus på at kriminalisere både forbrug, besiddelse, produktion og distribution af stoffer, stemmer ikke overens med internationale menneskerettighedsstandarder og bidrager til alvorlige krænkelser af menneskerettighederne", skriver de.

I dette nummer af AMNESTY følger vi narkokrigens spor, og vi ser på nogle af narkokrigens skadevirkninger for menneskerettighederne.

AF OLE HOFF-LUND | ILLUSTRATION MIKKEL HENSSEL

”NARKOKRIGEN ER TABT”

Efter at have udkæmpet narkokrigen fra regeringskontorer i hele verden er en række tidligere præsidenter og topdiplomater nu gået til fælles kamp imod forbudspolitikken. De mener, at narkokrigen har slået fejl, og at den undergraver menneskerettighederne. Samme budskab lyder fra en gruppe højtstående amerikanske politifolk. Mød norske Thorvald Stoltenberg fra The Global Commission on Drug Policy og amerikanske Neill Franklin fra Law Enforcement Against Prohibition – to af den globale narkokrigs mest iøjnefaldende kritikere.

”Den strafferetlige tilgang til narkotikabekæmpelse underminerer groft menneskerettighederne i hver eneste region i verden. Den nedbryder de borgerlige frihedsrettigheder og standarderne for fair retssager, den stigmatiserer individer og grupper – især kvinder, unge mennesker og etniske minoriteter – og den fører til overgreb og inhumane straffe”.

Organisationen The Global Commission on Drug Policy (GCDP) lægger ikke fingrene imellem i sin kritik af fem årtiers hårdt udkæmpet narkokrig. Men mere bemærkelsesværdigt end kritikken er måske afsenderne bag de nye budskaber.

GCDP er nemlig hverken en forening af pothoveder eller rusmiddel-romantiske pacifister, men består derimod af adskillige tidligere præsidenter fra Europa og Latinamerika, FN’s tidligere generalsekretær Kofi Annan, USA’s tidligere udenrigsminister George Schultz og hertil en række internationale topdiplomater. Også Skandinavien er repræsenteret ved Thorvald Stoltenberg, der som tidligere norsk udenrigsminister og FN's højkommissær for flygtninge kender den globale politiske arena bedre end de fleste.

”Vi mener, at narkokrigen er tabt. Vi bruger penge på at sætte folk i fængsel, men problemerne med narkotika fortsætter,” siger Thorvald Stoltenberg til AMNESTY.

Han tilføjer, at flere af hans amerikanske og latinamerikanske kollegaer i GCDP selv har været med til at føre an i narkokrigen, men i dag samstemmende kalder indsatsen for forgæves og skadelig.

Kravler rundt efter svar

GCDP kritiserer ikke bare den nuværende forbudspolitik, hvor narkokrigen især udkæmpes ved, at politi og militær sættes ind mod producenterne, sælgerne og forbrugerne af narkotika. De foreslår også, at stater holder op med at kriminalisere og fængsle stofbrugere, og at stater på længere sigt selv tager kontrol over og regulerer narkotikamarkederne for at mindske både den organiserede kriminalitet og misbrugsskaderne.

Thorvald Stoltenberg – er du ikke bekymret for, at en afkriminalisering vil give flere stofbrugere?

”Jo, det er da en bekymring. Men der er så mange steder i USA og også Europa, hvor man nu prøver legalisering, så om et par år vil vi have et meget bedre grundlag for at vurdere legalisering. Det kan vi jo godt tillade os at vente på i Norge for eksempel, men der er andre lande, som er så desperate at de ikke kan vente. Der er krig i lande som Mexico og Colombia.”

En del af menneskerettighederne er retten til sundhed. Lever vi op til det ansvar i den narkotikapolitik, der føres globalt i dag?

Milliardæren og Virgin-ejeren Richard Branson (th) er medlem af kommissionen: "I forretningsverdenen fortsætter vi ikke en forfejlet strategi, som koster enorme summer og forstærker problemet".

Foto: GCDP

Foto: GCDP

Et udpluk af kommissærerne i Global Commission On Drug Policy. Fra venstre: Ejer af Virgin, Richard Branson, FN's tidligere generalsekretær Kofi Annan, Mexicos tidligere præsident Ernesto Zedillo, Brasiliens tidligere præsident Fernando Henrique Cardoso, Colombias tidligere præsident Cesar Gaviria, Schweiz' tidligere præsident Ruth Dreifuss, leder af Den Globale Fond for Bekæmpelsen af AIDS, tuberkulose og malaria Michel Kazatchkine, Portugals tidligere præsident Jorge Sampio, og Norges tidligere udenrigsminister og FN's flygtningehøjkommissær Thorvald Stoltenberg.

”Nej, det må jeg sige. Jeg har selv arbejdet i 20 år med narkotikapolitik i Norge. Der er sket fremskridt, men vi kravler stadig rundt efter svarene og de klare løsninger. Og det er vi ikke ene om”, siger Thorvald Stoltenberg.

Som leder af Norges seneste undersøgelse af, hvordan man bedst hjælper rusmiddelafhængige, har han blandt andet anbefalet, at misbrugere tilbydes behandling i stedet for fængselsstraffe.

”Hvert år dør omkring 250 mennesker af overdoser eller narkorelaterede sygdomme i Norge, og jeg har arbejdet meget for at engagere folk mere i problemet. Men udfordringen er, at folk helst ikke vil være en del af det. Jeg tror, det er det samme i Danmark”.

Narkokrigen gør ondt værre

At narkokrigen har spillet fallit, mener også en række af de betjente, som igennem årtier har håndhævet narkotikalovene i USA, hvor den hårde kurs overfor narkotikaforbrydelser siden 1980’erne har sendt hundredtusinder af overvejende unge sorte mænd i fængsel.

”Narkokrigen har ikke bare været en fiasko. Den har gjort vores byer mere usikre”, siger Neill Franklin, tidligere politimajor og narkobetjent i Baltimore til AMNESTY.

I dag leder han organisationen Law Enforcement Against Prohibition (LEAP), der består af både nuværende og tidligere politifolk, som alle mener, at narkokrigen gør ondt værre. Siden organisationen i 2002 blev stiftet af fem politimænd, er den vokset til i dag at have 150.000 støtter heriblandt politifolk, dommere, anklagere, fængselsbetjente og agenter fra FBI og DEA. Den vækst er der god grund til, mener Neill Franklin:

”Vi, der har arbejdet i narkokrigens frontlinje, har ikke bare set, at forbuddet ikke har reduceret kriminalitet, sygdom eller afhængighed. Vi har set racemæssige profilering, hvor anholdelser af små overtrædelser af narkoloven især har ramt fattige, sorte og brune kvarterer. Vi har set en dramatisk stigning i fængslinger. Og vi har set, hvordan volden på gadeplan er steget i hele landet. Det samme skete under alkoholforbuddet i 1920’erne, så vi føler, vi gentager historiens fejl”, siger Neill Franklin.

Han kalder narkokrigen for ”den værste offentlige politik i USA siden slaveriet” og som belæg for den påstand, oplister han en række menneskerettighedskrænkelser i og udenfor USA:

”I USA fængsler vi folk med misbrugsproblemer i stedet for at give dem den sundhedsmæssige behandling, deres misbrug kræver. På gaden standser og visiterer vi folk, når som helst vi har lyst, og vi konfiskerer ofte penge og ejendomme uden en fair retsproces. Hvis vi kigger mod vores nabolande i Syd- og Mellemamerika, så begås overgrebene mod civile ikke kun af kartellerne, men også af militæret, politiet og politikere, der er korrumperet af narkokrigen. Forbudspolitikken

Foto: GCDP

Thorvald Stoltenberg

Nu:
Kommissær i GCDP.
Før:
- FN's flygtningehøjkommissær og norsk forsvars- og udenrigsminister.
- Leder af Norges seneste undersøgelse af narkopolitikken.
- Norsk ambassadør i Danmark og FN.
- Præsident for Norges Røde Kors.
- Særlig FN-udsending til det tidligere Jugoslavien.
- Far til nuværende NATO-chef Jens Stoltenberg og Nini Stoltenberg, der i årevis kæmpede mod både sit eget heroinmisbrug og mod tabuiseringen af narkotikaproblemerne i Norge.

Foto: LEAP

Neill Franklin

Nu:
Direktør i LEAP.
Før:
- Politimajor med 34 års erfaring fra staten Maryland.
- Kommandant ved Marylands bureau for narkobekæmpelse.
- Narkoagent og ansvarlig for hundredvis af anholdelser af alt fra højt profilerede narkohandlere til folk med en marihuanaplante på altanen.

Foto: GCDP

→ har forårsaget en sønderlemmende ødelæggelse af menneskerettighederne for folk i Mellemamerika", siger Neill Franklin.

Erfaringen fra Baltimore

Ligesom GCDP ønsker LEAP både at bekæmpe narkotikamisbrug og kriminalitet. Midlet, de foreslår, er en legalisering af stofferne.

Hvordan kan legalisering skabe mindre misbrug og kriminalitet?

"Mange forstår ikke, at forbudspolitikken faktisk gør, at flere mennesker sælger narkotika på gadehjørnerne, end de ville gøre, hvis vi havde et legaliseret og reguleret marked. Med forbuddet mister vi kontrollen. Her i Baltimore har vi mange fattige kvarterer, og fordi forbuddet driver prisen på narkotika i vejret med op til 1.000 procent, så er narkohandlen meget lukrativ. De, som styrer markederne, rekrutterer børn, som er nemme at manipulere, billige at aflønne, og som sælger stofferne videre på vores skoler. Resultatet bliver, at stofferne bliver mere tilgængelige og gør mere skade, end hvis vi selv kontrollerede handlen og udstedte tilladelser til reguleret salg".

Men vil flere ikke tage stoffer, hvis de bliver lovlige?

"Det er ren spekulation. Der findes ikke et eneste studie, som underbygger den påstand. Men jeg hører tit argumentet om, at vi sender det forkerte signal, hvis vi legaliserer. Sandheden er, at de, som vil tage stoffer, allerede gør det og har adgang til dem. Jeg har talt med tusindvis af mennesker om det her og altid spurgt dem, om de selv ville tage heroin, hvis det var lovligt. Det er der ingen, som ville gøre. Selv hvis flere ved et sært tilfælde ville begynde at tage stoffer, så er forbudspolitikkens konsekvenser langt mere skadelige for vores samfund, end stofferne nogensinde kan blive".

Så du mener, at der altid vil være et marked for narkotika?

"Ja. Spørgsmålet er for mig, hvem vi vil have til at styre det marked. Hvis du synes banderne med deres drab, vold og trusler er en vidunderlig måde at styre narkotika på, så kan vi bare fortsætte samme kurs som nu. Men hvis du synes, at det er en dårlig måde at styre markedet på, så foreslår vi, at vi selv, folket, tager kontrollen og indfører politikker, som regulerer narkohandlen".

Historisk FN-møde forude

I USA synes opgøret med forbudspolitikken i disse år at vinde udbredelse. Næsten halvdelen af USA's stater har allerede legaliseret marihuana til medicinsk brug, og i de seneste år har fire stater sågar legaliseret marihuana til rekreativt brug. Det politiske nybrud, mener Neill Franklin, skyldes en større bevidsthed om de økonomiske omkostninger ved narkokrigen, men også om de uretfærdigheder, som narkokrigen er skyld i:

"Narkokrigen startede her i USA, og det er os, der har fået forbudspolitikken udbredt globalt igennem FN. Så det er kun passende, hvis USA tager føringen på at rydde op i det her rod", siger Neill Franklin.

Spørgsmålet er, om andre end kommissærerne i GCDP og politifolkene i LEAP er klar til at støtte opfordringen om en ny kurs i narkokrigen. I foråret 2016 mødes verdens lande, herunder Danmark, i FN for specifikt

Vi må afkriminalisere stofbrugerne og fokusere på menneskerettigheder, mener Kofi Annan, der tror fuldt og fast på, at tiden er kommet til en "smartere, sundhedsbaseret tilgang til stoffer".

Narkokrigens omkostninger – ifølge The GLOBAL COMMISSION ON DRUG POLICY

Diskrimination

Håndhævelsen af narkotikalove rammer minoritetsgrupper uforholdsmæssigt hårdt. I USA udgør sorte cirka 13 procent af befolkningen, men mere end en tredjedel af anholdelserne for narkotika rammer sorte. Lignende racemæssige skævheder er observeret i Storbritannien, Canada og Australien.

Underminerer sikkerhed og udvikling

Siden Mexico intensiverede narkokrigen i 2006, er mellem 60.000 og 100.000 mexicanere døde på grund af narkorelateret vold. I Colombia blev cirka 2,6 million hektar land i 2000-2007 sprøjtet med giftige kemikalier for at standse narkotikaproduktionen uagtet skaden på jorden og livsgrundlaget for indbyggerne. Alligevel steg arealet til at dyrke ulovlig koka andre steder i Colombia i samme periode.

Flere brugere

Ifølge FN steg antallet af stofbrugere på verdensplan fra 203 millioner i 2008 til 243 millioner i 2012, en stigning på 18 procent.

203 millioner stofmisbrugere på verdensplan i 2008

243 millioner stofmisbrugere på verdensplan i 2012

Dødsstraf og henrettelser

Selvom dødsstraf for narkotikaforbrydelser er forbudt under international ret, opretholder 33 lande dødsstraf for narkokriminalitet. Omkring 1.000 mennesker henrettes hvert år.

En milliardindustri for kriminelle bander

FN vurderer, at den illegale narkotikahandel løber op i hundreder af milliarder dollars. I 2005 blev narkomarkedet opgjort til at have en produktionsværdi på 13 milliarder dollars og en salgsværdi på gadeplan på 332 milliarder dollars. Det er mere end den globale omsætning af morgenmadsprodukter, vin, øl, kaffe og tobak lagt sammen.

Stigende produktion, billigere priser

Den globale illegale opiumproduktion steg med 380 procent fra 1980 til 2014. Samtidig er priserne på heroin i Europa og USA faldet med mellem 75 og 80 procent, og renheden af stoffet er blevet højere.

at evaluere og diskutere den globale narkotikabekæmpelse. På det tidspunkt vil det være 18 år siden, at FN afholdte sin seneste særlige session om narkotika, og dengang var målet en total udryddelse af stoffer i verden.

Den ambition tror den 83-årige Thorvald Stoltenberg ikke på:

”Det er en af fejlene i narkokrigen. Jeg tror, det er en meget farlig indstilling, fordi det let fører til, at vi ikke får den mest virkelighedsnære politik,” siger Thorvald Stoltenberg, der i slutningen af maj mødtes med Folketingets formand Mogens Lykketoft (S), der som kommende formand for FN's generalforsamling skal lede forhandlingerne i New York.

Stoltenberg er forsigtig med at tro, at FN-mødet vil føre til en ny kurs i narkokrigen, men han håber, at den nuværende debat kan føre ændringer med sig.

”FN-mødet er i sig selv vigtigt. Det vil rette fokus på narkotikapolitikken, hvad enten det er i små lande som Danmark og Norge eller i store lande med borgerkrigslignende tilstande som Mexico og Colombia. Jeg håber, at der kan komme konkrete resultater ud af mødet, men jeg har selv oplevet utallige topmøder uden resultater. Derfor er jeg ikke optimistisk, men jeg er håbefuld. Lige nu ser vi store forandringer i USA og i de europæiske lande, og jeg håber, det kan bringe os tættere på en mere fornuftig løsning på de rusproblematikker, vi oplever i samfundet".

NARKOKRIGEN
OG DE AMERIKANSKE FÆNGSLER

Over to millioner amerikanere sidder lige nu i fængsel. Det er mere end fem gange så mange som for 40 år siden. Stigningen skyldes især de love, USA har indført i krigen mod narko, hvor selv små forseelser kan give lange fængselsstraffe. I 2013 blev 1,5 millioner amerikanere arresteret for ikke-voldelige narkoforbrydelser. Amnesty International har de seneste år anbefalet USA at standse brugen af lange fængselsdomme for småforbrydelser og gøre op med den racemæssige profilering, der sker i politiets håndhævelse af narkolovene. Organisationen Human Rights Watch kritiserer direkte USA's narkokrig for at være en krig rettet imod landets sorte befolkning. AMNESTY bringer her et overblik over USA's narkokrig set fra landets fængsler,hvor den sorte, amerikanske minoritet i dag udgør den største etniske gruppe.

AF BJARKE WINDAHL PEDERSEN | ILLUSTRATION MIKKEL HENSSEL

NARKOKRIGEN DISKRIMINERER

USA'S BEFOLKNING I OG UDEN FOR FÆNGSEL

USA's samlede befolkning

USA's fængselsbefolkning

53,5%
af alle amerikanere, som fængsles efter en narkodom, er sorte.

33,3%
er hvide.

STOFBRUG HOS SORTE OG HVIDE AMERIKANERE

USA's hvide befolkning er mere end fem gange så stor som landets sorte, og andelen af stofbrugere er ifølge de amerikanske sundhedsmyndigheder cirka lige stor i hver gruppe. Dermed er der i USA langt flere hvide, som tager stoffer, end sorte. Alligevel tilfalder mere end hver anden dom for narkoforbrydelser en sort amerikaner.

VERDENS FØRENDE FÆNGSELSNATION

ANTAL INDSATTE PR. 100.000

Sandsynligheden for at en sort amerikaner i løbet af sit liv kommer i fængsel for en narkotikadom er

10
gange så stor som for en hvid amerikaner.

35,1%
af alle anholdelser for narkokriminalitet rammer sorte amerikanere. Selvom forbrydelsen er den samme, har sorte i praksis større risiko for at blive stoppet af politiet, for at blive dømt i retten og for at få lange fængselsstraffe.

KILDER: HUMAN RIGHTS WATCH, THE SENTENCING PROJECT, DRUGPOLICY.ORG

Heroin, gabestok og bibelstudier

En epidemi af heroinmisbrug er ved at bringe en hel generation i knæ i det nordlige Myanmar. Regeringen ser passivt til, mens et netværk af kristne grupper har taget sagen i egen hånd. De forsøger at afvænne brugerne med bibelstudier, kolde afvaskninger og indespærring.

I et klasselokale sidder en flok unge mænd bænket på lyseblå plastikstole med hver deres bibel foran sig. I den ene ende af lokalet står en præst i Adidas-bukser ved et whiteboard og tegner tændstikfigurer, der skal illustrere Jesu opstandelseshistorie. Undervisningen finder sted på et center, der bærer navnet Christian Youth Reform Ministry, og de unge mænd er ikke fromme nykristne i en religiøs sekt. De er heroinmisbrugere på afvænning, og en stor del af dem er ikke havnet på det kristne afvænningscenter frivilligt.

"Vi bruger bibelens kraft og den hellige ånd fra Guds ord til at afvænne brugerne fra stofferne. Vi bruger ingen medicin, kun massage og kolde bade. Og systematisk bibeltræning, for Guds ord er det eneste, der virker", fortæller præsten os.

Systematisk bibeltræning og kolde bade skal få stofbrugerne til at afholde sig fra heroin.

Heroin sælges i fuld åbenhed fra små boder side om side med udbuddet af vandmelon og sodavand. Her sidder minearbejdere på hug og skyder sig skødesløst i armen.

30-årige Lum Hkawng er stofmisbruger gennem otte år, og hans arme er fulde af stiksår. For tiden er han tvunget til bibelstudier på Christian Youth Reform Ministry.

En af mændene i klasselokalet, 33-årige Sin Wan No, har abstinenser. Han har smerter i hele kroppen – ondt i musklerne og nogle gange en brændende følelse i leddene, fortæller han. Han har kun været en uge på Christian Youth Reform Ministry, men han har allerede forstået budskabet, som forkyndes på centret:

"Gud kan ikke lide, at man tager stoffer. Og det hjælper at tage et koldt bad", siger Sin Wan No.

Heroin alle vegne

Vi befinder os i staten Kachin i det nordlige Myanmar, som ifølge internationale organisationer er ramt af en decideret heroinepidemi, der er ved at tage håb og fremtidsudsigter fra lokalbefolkningen. I hovedstaden Myitkyina kan en dosis heroin købes for syv kroner, og det er så nemt at få fat på, at skilte på byens internetcafeer frabeder kunderne at spise, ryge og fixe, mens de tjekker mail. Det lokale universitet har sågar installeret metalbokse på toiletterne til de studerendes blodige affald.

23-årige Sut Awng læser engelsk på universitetet i Myitkyina. Han har set sine venner skyde sig i armen på universitetets toiletter, ligesom han har set unge mænd tage stoffer i parkerne.

"Jeg går i parken med min kæreste, og der ser vi mange brugere. De ligger bare og døser hen. Jeg har også set dem falde af motorcyklen. De faldt bare af og lå på jorden. Det er normalt", siger han.

Det bekræfter en mand, vi møder i den lokale teshop. Han fortæller, at 'Number Four', som er slang for heroin, kan fås alle vegne.

Men hvorfor er det så nemt at skaffe heroin i en fattig stat i det nordlige Myanmar?

Afhængige minearbejdere

Årsagen skyldes flere faktorer. Først og fremmest ligger Myanmar midt i den gyldne trekant – et område i Asien, der i årtier har været kendt for sin store produktion af opium. Landet er i dag verdens næststørste producent af opium efter Afghanistan, og opiumsdyrkningen er mere end fordoblet siden 2006. En anden forklaring på heroinepidemien findes i den politiske situation i regionen.

Kachin har siden 1961 været plaget af en væbnet konflikt mellem den burmesiske regering og oprørshæren Kachin Independence Army (KIA), som kræver selvbestemmelse og ret til områdets naturressourcer, herunder den dyrebare jadesten, som er populær hos den kinesiske middelklasse.

90 procent af verdens jade udvindes i mineområdet Hpakant, der ligger uden for Myitkyina. Både oprørshæren og regeringshæren tjener på minedriften, og det anslås af internationale organisationer, at der smugles for milliarder af jade over grænsen til Kina hvert år.

Og det er her, i Hpakant, at mange af Kachins unge mænd første gang stifter bekendtskab med heroinen. I mangel på alternative jobmuligheder drager de til minerne, men det er fysisk anstrengende at grave efter jade, og minearbejderne får kun penge, når de er heldige at støde på stenen.

Derudover er minearbejde farligt. Historier om minearbejdere, der begraves i mudderskred, skaber jævnligt overskrifter i medierne. For at kompensere for de hårde arbejdsvilkår, skyder de unge mænd heroin i årerne. Flere af dem fortæller, at de blev opfordret til at tage stoffer af deres arbejdsgiver.

"Jeg blev afhængig, da jeg arbejdede i minerne. Min chef opfordrede mig til at tage stoffer for at dulme smerterne", siger 33-årige Aung Soe Moe, som vi møder på Light of the World – et andet afvænningscenter i udkanten af Myitkyina.

Hpakant er forbudt område for udlændinge, men skjulte optagelser, som AMNESTY har set, viser, hvordan heroin bliver solgt i fuld åbenhed fra små boder, side om side med udbuddet af vandmelon og sodavand. Her sidder minearbejdere på hug og skyder sig skødesløst

→

Stofbrugerne bliver låst fast i gabestokken, hvis de forsøger at flygte.

"Vi bruger den hellige ånd fra Guds ord til af afvænne stofbrugerne", siger præsten på afvænningscenteret.

i armen. Eller de samler sig i små grupper under presenninger for at inhalere heroindampene over opvarmet sølvpapir.

Lokale organisationer anslår, at helt op til 90 procent af minearbejderne i Hpakant bruger heroin for at klare arbejdet. Og selvom tallene er umulige at få bekræftet, er der ingen af AMNESTY's kilder – hverken eksperter, hjælpeorganisationer eller lokale – der er i tvivl om, at misbrugsproblemerne i Kachin er voldsomme og ude af kontrol.

Bibelstudier og gabestok

De kristne afvænningscentre er opstået i mangel på regeringsdrevne initiativer til at bekæmpe stofmisbruget. Mens Myanmar er et overvejende buddhistisk land, er størstedelen af befolkningen i Kachin kristne, og centre som Christian Youth Reform Ministry og Light of the World er de kristne organisationers bedste bud på at komme stofmisbruget til livs.

De har mere eller mindre overtaget politiets rolle, og lokalsamfundet bakker op om, at repræsentanter fra centrene samler misbrugerne op og anbringer dem i behandlingsprogrammer, der typisk varer mellem 30 og 40 dage. De kristne organisationer kritiserer regeringen for at kriminalisere stofbrugerne og sende dem i fængsel, hvor de udsættes for tortur og bliver sat til at udføre hårdt manuelt arbejde.

Men tvangsplaceringen på de kristne centre er heller ikke uproblematisk. Mange af brugerne forsøger at flygte, når de første abstinenser melder sig. På Light of the World er de derfor i gang med at bygge et højt hegn. På jorden ved siden af brugernes sovesal ligger desuden to lange stykker træ med huller i midten. Det ligner en gabestok, som man brugte i middelalderen, når folk skulle straffes. Og det er præcis, hvad det er – en gabestok til at låse stofbrugerne fast i anklerne, forklarer en af præsterne:

"Alle brugerne har prøvet at være låst fast. Når de ryger og drikker eller tager stoffer. Og når de forsøger at løbe væk".

Det sker omkring hver tredje dag, at nogen bliver låst fast i gabestokken på Light of the World. Aung Soe Moe er blandt de brugere, der blev samlet op og tvunget i behandling. Efter kort tid på forsøgte han en nat at flygte, men en af centerets præster jagtede ham på motorcykel, indtil han blev fanget og låst fast i et døgn. Siden har Aung Soe Moe ikke forsøgt at flygte igen.

Ineffektiv behandling

Ifølge Tom Kramer, der i 15 år har forsket i narkotikaproblemerne i Kachin, skyldes de tvivlsomme behandlingsmetoder mest af alt uvidenhed og desperation, og han fastslår, at metoderne både er ineffektive og i strid med menneskerettighederne.

"Erfaringer fra hele verden viser, at de her tvangsmetoder har en meget høj tilbagefaldsrate. Jeg forstår godt, hvorfor organisationerne gør det – fordi problemerne er så store – men deres indsats er kontraproduktiv. Det stopper ikke stofmisbruget, og det krænker misbrugernes rettigheder", siger Tom Kramer, der er forsker ved Transnational Institute i Holland.

Helt op til 90 procent af misbrugerne falder ifølge Tom Kramer tilbage i stofmisbruget efter afvænningsforløbet på centrene. En deprimerende statistik, som præsterne på de kristne centre ikke kan modsige med mere opmuntrende erfaringer.

Arme fulde af stiksår

En af dem, der har været på afvænning og er faldet tilbage i misbruget, er 30-årige Lum Hkawng. Hans arme er fulde af stiksår efter kanyler.

"Der er ikke flere steder tilbage at stikke i, så jeg er begyndt at tage benene i brug", siger han og hiver op i buksebenet, så stikmærkerne bliver synlige.

Lum Hkawng har været afhængig af heroin i otte år og ser ikke nogen muligheder for at kvitte stofferne:

"Jeg ved ikke, hvordan jeg skal blive stoffri. Regeringen sørger ikke for, at der er arbejde at få. Og så længe det er muligt at skaffe stoffer i det her område, kan jeg ikke blive stoffri", siger han.

At brugerne falder tilbage i misbruget, hænger sammen med, at samfundet ikke kan tilbyde dem anden beskæftigelse end arbejdet i minerne, hvor de igen kommer til at stå over for valget mellem heroin og vandmelon, når de umenneskelige arbejdsvilkår skal dulmes.

"Regeringen bør sørge for uddannelse og jobs til de unge og oplysning om stoffernes skadelige virkninger, så de ikke begynder på

Rejsen til Myanmar blev foretaget med støtte fra Danidas Oplysningsbevilling.

KACHIN: OPRØRSHÆR OG ÆDELSTEN

Kachin har siden 1961 været plaget af en væbnet konflikt mellem den burmesiske regering og oprørshæren Kachin Independence Army, som kræver selvbestemmelse og ret til områdets naturressourcer.

Amnesty anklager regeringshæren for systematisk at plyndre og nedbrænde kachinernes hjem og for vilkårligt at undertrykke, voldtage, torturere og henrette indbyggerne i området. Befolkningen er afskåret fra omverdenen, og FN og andre humanitære organisationer har yderst begrænset adgang til at nå Kachin.

Jadeindustrien burde forgylde den fattige Kachin-provins, men korruption og dårlig regeringsførelse betyder, at de rigdomme, industrien genererer, forbliver i hænderne på militæret, den lokale oprørshær og kinesiske forretningsmænd, som ifølge menneskerettighedsgrupper får lov at smugle for milliarder af dollars af den dyrebare ædelsten over grænsen til Kina.

stofferne i første omgang", siger pastor Nding La Ja, som arbejder på et tredje afvænningscenter, Youth for Christ Centre.

Tom Kramer er enig i, at regeringen ikke tager nok ansvar for stofmisbruget. I stedet for at kriminalisere stofmisbrugerne, skal man se stofmisbruget som et symptom på de fattigdomsproblemer, der hersker i regionen. Det er derfor fattigdommen, arbejdsløsheden og korruptionen, man skal til livs, før man kan gøre noget ved det udbredte stofmisbrug.

På kort sigt bør man benytte sig af metadonbehandling og uddeling af rene kanyler for at forhindre spredning af HIV/AIDS, som er et alvorligt problem i området, forklarer han. I Hpakant er andelen af HIV-smittede stofmisbrugere en af de højeste i verden.

Den stille opiumskrig

Mange af de lokale i Kachin lufter deres vrede og frustration over regeringens påfaldende passive indstilling til heroinepidemien. De mener, at det er en bevidst strategi fra regeringens side, og taler om "den stille opiumskrig". Heroinen bliver brugt som våben til at pacificere ungdommen, så de ikke tilslutter sig oprørshæren, lyder den udbredte holdning.

"Det er et politisk trick. Regeringen vil have, at Kachin-folket skal dø, fordi de spiller en vigtig rolle i oprøret", siger pastor Pawa Shang La fra Light of the World.

Den teori er svær at bevise, hvis man spørger Tom Kramer. Han og andre eksperter peger i stedet på manglende ressourcer fra regeringens side, korruption og en fejlslagen strategi, der slår ned på de små dealere og stofmisbrugere i stedet for at gå efter de større aktører bag heroinhandlen.

Ikke desto mindre har konsekvenserne af heroinepidemien fået befolkningen i Myitkyina til at vende sig mod regeringen. Folk ønsker politisk dialog mellem KIA og regeringshæren, men kampene er blusset op igen, og ifølge Amnesty International er cirka 100.000 fordrevet fra deres hjem.

Det har ifølge Tom Kramer radikaliseret en hel ny generation i Kachin, som nu i overvejende grad støtter oprørshæren:

"Mange af borgerne i Kachin føler sig svigtet af centralregeringen og den burmesiske majoritet i landet. Og der er voksende støtte til de væbnede oprørsgrupper, fordi de i det mindste forsøger at gøre noget ved den politiske situation", siger han og tilføjer:

"Folk er ikke særligt optimistiske, når det kommer til Kachins fremtid".

Den vestlige verden er tavs

Det internationale samfund har også et ansvar for den kritiske situation i Kachin, mener Tom Kramer. Siden Myanmars militærjunta opløste sig selv i 2011, og landet tog de første spæde skridt mod demokrati, har Vesten bakket op om Myanmars såkaldt quasi-civile regering, der primært består af tidligere generaler fra militærdiktaturet. Oppositionslederen og frihedsikonet Aung San Suu Kyi har også fået plads i parlamentet, men hun har ingen politisk indflydelse.

Danmark har givet Myanmar status som et særligt prioritetsland, og ifølge Udenrigsministeriet er der "et stort uudnyttet økonomisk potentiale". Fra at yde 50 millioner kroner om året i ren bistand, var beløbet sidste år oppe på 120 millioner kroner.

Med andre ord er det internationale samfund på meget kort tid gået fra isolation og sanktioner til ukritisk engagement, mener Tom Kramer:

"Hvis du ser på situationen i Myanmar, er det tydeligt, at Vesten har været alt for optimistisk".

Men det er ifølge Tom Kramer bemærkelsesværdigt, så tavs den vestlige verden har været, når det gælder de overgreb på menneskerettighederne, der stadig finder sted i landet. Han efterlyser derfor et øget pres, der kan pålægge regeringen ansvar for situationen – også når det gælder narkotika.

"Det er nødvendigt at få igangsat programmer, der kan tackle stofmisbruget på andre måder end tvangsbehandling. Regeringen er nødt til at ændre taktik og gå efter de ansvarlige bagmænd frem for at kriminalisere stofmisbrugerne", siger Tom Kramer.

I mellemtiden kan svaret på Kachins heroinkrise kun høres i ekkoet af salmesang og kristen selvdisciplin. I klasselokalet på Christian Youth Reform Ministry har en af brugerne taget en guitar frem, og resten af lokalet bryder ud i sang, da tonerne fra de akustiske akkorder slås an. Salmesangen, der formidler Herrens ord, lyder ren og helhjertet, men de unge mænds øjne er triste og udtryksløse.

MEXICOS BRUTALE HVERDAG

Volden er blevet en uadskillelig del af den mexicanske tilværelse, mener den amerikanske fotograf David Rochkind, som i 2013 besluttede at portrættere de sociale konsekvenser af Mexico brutale narkokrig. Her præsenterer han selv sit fotoprojekt:

"Siden den tidligere mexicanske præsident Felipe Calderón i 2006 intensiverede kampen mod landets narkokarteller, er titusindvis af mexicanere blevet dræbt, og antallet af kidnapninger og forsvindinger er eksploderet. Kartellerne er skruppelløse, og med en ufattelig brutalitet ruller de afskårne hoveder ind på tæt proppede diskoteker, og hovedløse lig bliver efterladt på travle gader.

Fotoprojektet Heavy Hand, Sunken Spirit handler om de sociale og samfundsmæssige konsekvenser af Mexicos ekstremt voldelige narkokrig. Landet står midt i en blodig konflikt, og sårene fra narkokrigen bløder ind i ethvert hjørne af det mexicanske samfund og mærker det med vold, død og frygt. I takt med at folk vænner sig til volden og mistilliden, som svækker et i forvejen skrøbeligt demokrati, kommer deres følelse af normalitet under angreb. Det, som for en udenforstående virker som en blodig og afstumpet kampagne af vold og afskrækkelse, er i dag blevet en rutinemæssig del af livet for mange mexicanere.

Dette fotoprojekt udstiller de dybe forandringer, som konflikten har ført med sig, og de dybe ar, som vil præge Mexico også lang tid efter, at volden aftager".

TEKST OG FOTO: DAVID ROCHKIND

En ung pige går ved siden af en politikaravane, som jagter narkohandlere i Nogales, Sonora. Enhver, som politiet finder mistænkelig, standses og kropsvisiteres. Ifølge politifolk, der patruljerer grænsen til USA, har den øgede grænsebevogtning betydet, at flere stoffer forbliver i Mexico, hvilket har forværret kriminaliteten og landets sociale problemer.

I en narkohule i Mexico City hjælper én mand den anden med at ryge crack. Narkotikamisbrug og afhængighed er de sidste fem-ti år steget overalt i Mexico, hvor kartellerne ofte aflønner deres pushere med stoffer i stedet for penge.

Familiemedlemmer sørger ved begravelsen af to søstre. Sammen med 13 andre blev pigerne dræbt i en massakre på en fødselsdagsfest i Ciudad Juarez.

Grænsen mellem USA og Mexico går gennem byen Nogales. Tunneller til transport af narko og mennesker afdækkes rutinemæssigt imellem huse på hver sin side af grænsen.

En gruppe mellemamerikanske immigranter på taget af et godstog gennem provinsen Chiapas. De forsøger at nå til USA, men i de seneste år er ruten blevet farligere, efter at narkokartellerne har slået sig på kidnapninger og røverier.

I bakkerne i Nogales, Sonora, sidder en lille dreng og hans nabo. Siden drengens hjem brændte for to uger siden, har familien levet under åben himmel uden vand eller elektricitet. For at overleve leder de efter skrald, som de videresælger til genbrug.

En moster forsøger at trøste sin niece. Hendes mor og søster blev dræbt under en skudveksling i den bus, hun havde taget hjem fra sit arbejde.

Et ødelagt ur på væggen i et mexicansk militærkontor udstiller forskellige våbentyper.

Familien sørger over tabet en 14-årig pige, skudt og dræbt i Ciudad Juarez.

Den første dag i hver måned er der messe for La Santa Muerte, dødens helgen. Især narkohandlere og kriminelle tror på La Santa Muerte, fordi hun beskytter forbrydere.

En kvinde skyder heroin i i Tijuana, hvor hun bor med sin kæreste. Ved siden af dem sidder det barn, hun babysitter.

Skriv for Adrian:

TORTURERET OG HÆNGT UD SOM NARKOFORBRYDER

SKRIV TIL DEM

Adrián Vasquez Lagunes blev i 2012 arresteret, tortureret og udstillet i medierne som en berygtet narkoforbryder i Mexico. Trods manglen på beviser mod ham sidder han stadig fængslet.

Da politiet i Tijuana den 26. september 2012 standsede Adrián Vasquez Lagunes' bil, begyndte hans mareridt.

Adrián blev truet og tæsket og var nær blevet kvalt i løbet af 12 timer i politiets varetægt, hvor han blandt andet fik tvunget vand ind i sin næse og videre ned i lungerne. Hans naboer bevidnede senere, at politiet tæskede ham, mens de ransagede hans hjem.

Til slut blev han udpeget som en berygtet narkoforbryder og fremstillet i medierne sammen med våben og narko, som politiet ifølge Adrián selv anbragte i hans bil. Over for dommeren forklarede betjentene, at Adrián havde kørt for stærkt i en stjålen bil og selv havde identificeret sig som en narkokurer, da de stoppede ham.

Frygt for tortur

Mishandlingen af Adrián Vasquez Lagunes er karakteristisk for, hvordan uskyldige mexicanere i dag er fanget i krigen mellem myndighederne og narkokartellerne. I september 2014 dokumenterede Amnesty, at tortur er eskaleret voldsomt i Mexico, som i 2006 satte militæret ind i kampen mod landets magtfulde narkokarteller. Men de ansvarlige for torturen begået af Mexicos politi og militær går fri for straf.

I årene 2010-2013 modtog Mexicos menneskerettighedskommission mere end 7.000 klager over tortur og mishandling, men kun syv torturbødler er blevet dømt for overgrebene ved landets domstole. En meningsmåling, som Amnesty har fået foretaget, viser, at 64 procent af mexicanerne frygter tortur, hvis de tilbageholdes af myndighederne.

Grotesk sag

Adrián Vasquez Lagunes sag viser, at den frygt er velbegrundet. Næsten tre år efter anholdelsen har hans advokat dokumenteret, at bilen ikke var stjålet, og at politiet ikke kan bevise, at de påståede våben og narkoen i Adriáns bil tilhørte ham. Sagen tog en grotesk drejning, da myndighederne i 2013 annoncerede, at de nu havde fanget den selv samme narkoforbryder, som de havde beskyldt Adrián for at være. Alligevel sidder Adrián stadig i fængsel.

Efter pres fra Amnesty International åbnede statsanklageren den 7. april 2015 en sag mod tre af de politifolk, der er anklaget for at have tortureret Adrián. Det er den første sag om tortur i staten Baja California, som er berygtet for sit høje omfang af tortursager. Men anklagerne mod Adrián er ikke droppet.

Du kan støtte Amnestys krav om, at anklagerne mod Adrián Vasquez Lagunes trækkes tilbage, og at han omgående løslades på grund af manglen på beviser.

Skriv under på **www.amnesty.dk/adrian**

Danmark støtter blodig narkokrig i Pakistan

Danmark har siden 2010 ydet 25 mindst millioner kroner i støtte til narkokrigen i Pakistan, selv om narkodømte risikerer dødsstraf, og politiet står bag drab og alvorlige overgreb mod civile. Ifølge FN er der en betydelig risiko for, at Danmarks støtte fører til, at narkodømte bliver henrettet. Det viser dokumenter, som AMNESTY har fået aktindsigt i. Alligevel fortsætter millionerne med at rulle.

I narkobekæmpelsens navn går den danske regering på kompromis med sin holdning til dødsstraf og støtter politistyrker, der systematisk krænker menneskerettighederne og begår overgreb mod civile.

For trods blinkende advarselslamper og en pakistansk henrettelsesmaskine, der kører på fuld kraft, så fortsætter Danmark sin årlige millionstøtte til narkotikabekæmpelse og grænsekontrol i Pakistan, hvor narkosmuglere risikerer dødsstraf.

> Den danske regering kan ikke garantere, at pakistanske narkokriminelle ikke i fremtiden vil kunne blive henrettet
>
> **Udviklingsminister Mogens Jensen (S), 2015**

Ifølge dokumenter, som AMNESTY har fået aktindsigt i, har Danmark i perioden 2010-2015 brugt mindst 25 millioner kroner på narkokrigen i Pakistan, der er transitland for smugling af opium, heroin og hash fra Afghanistan. Millionerne er udbetalt til United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), som står for træningsprogrammer og indkøb af udstyr til Pakistans politi og sikkerhedsstyrker. Målet med bistanden følger opskriften fra den globale narkokrig: Fokus på kriminalitetsbekæmpelse frem for sundhed og menneskerettigheder.

"Den danske støtte til UNODC's narkotikabekæmpelsesaktiviteter i Pakistan har ikke fokuseret specifikt på at reducere produktionen og forbruget af narkotika eller at fremme folkesundheden i regionen, men derimod på at styrke grænsekontrollen og efterforskningen af narkorelaterede forbrydelser og dermed reducere narkotikasmugling", fastslår udviklingsminister Mogens Jensen (S).

Over 100 er endt i galgen

Og den danske indsats har været en succes, mener ministeren. Han henviser til en evaluering fra UNODC, der viser, at pakistanske myndigheder med Danmark som sponsor har øget omfanget af narkotikabeslaglæggelser siden 2010. Senest er der med dansk støtte indkøbt ni specialkøretøjer og næsten 300 narkotika test kits, som benyttes ved grænseovergangene fra Pakistan til Iran og Afghanistan.

Alligevel bliver den danske millionstøtte kritiseret fra flere sider, fordi Pakistans lovgivning giver mulighed for at idømme dødsstraf for narkotikasmugling. Godt nok har Pakistan siden 2008 haft et såkaldt moratorium for henrettelser, som betød, at dødsdomme ikke blev eksekveret i praksis. Men moratoriet blev ophævet i december 2014, og siden har Pakistan indledt en regulær bølge af henrettelser. Over 8.000 fanger sidder på dødsgangen – heraf et par hundrede narkokriminelle – og foreløbig er over 100 sendt i galgen.

Den 6. februar skrev Amnesty derfor til Mogens Jensen og opfordrede ham til at lægge maksimalt pres på både Pakistans regering og UNODC for at stoppe henrettelserne og genindføre moratoriet:

"Hvis dette ikke har nogen umiddelbar effekt, er det vores holdning, at Danmark bør indstille den danske støtte til UNODC's program i Pakistan, da det i givet fald er en indirekte støtte til brugen af dødsstraf", fastslog vicegeneralsekretær Trine Christensen.

Men trods risikoen for, at narkodømte bliver henrettet, så fortsætter strømmen af danske skattekroner til Pakistans narkokrig:

"Den danske regering kan ikke garantere, at pakistanske narkokriminelle ikke i fremtiden vil kunne blive henrettet", sagde Mogens Jensen til udenrigsudvalget den 18. marts.

Betydelig risiko for henrettelser

Men en intern rapport fra UNODC i Pakistan fra 2014 – før henrettelserne blev genoptaget – efterlader ikke skyggen af tvivl om, at UNODC's egne aktiviteter i landet kan sende narkokriminelle i galgen:

"Den tekniske assistance, som UNODC yder til politiet og Anti Narcotics Force (ANF), øger narkotikabeslaglæggelserne, hvilket kan føre til øgede domfældelser efterfulgt af henrettelser. På grundlag af den eksisterende lovgivning bliver high volume

> Der foregår mange diskussioner, og der er mange bekymringer. Det kan også blive samlet op af medierne, og så ved man aldrig
>
> **Thor Hilton, dansk forsvarsattaché i Islamabad, 2015**

Foto: Scanpix

> Der er en betydelig risiko for, at den tekniske assistance fra UNODC til ANF vil føre til, at narkodømte bliver henrettet, hvis moratoriet for dødsstraf bliver ophævet
>
> **UNODC, 2014**

narkotikasmugling ligesom en række andre forbrydelser straffet med døden. Der er en betydelig risiko for, at den tekniske assistance fra UNODC til ANF vil føre til, at narkodømte bliver henrettet, hvis moratoriet for dødsstraf bliver ophævet", erkendte UNODC i rapporten, som AMNESTY har fået aktindsigt i.

Samtidig beskriver rapporten, at pakistansk narkotikapoliti og sikkerhedsstyrker har svært ved at overholde grundlæggende menneskerettigheder. Selv om der ifølge UNODC ikke er direkte bevis for "planlagte angreb mod civilbefolkningen", så begår de "systematiske overgreb" i form af vilkårlige drab, tortur, mishandling og tvungne forsvindinger.

Den vurdering deler Human Rights Commission of Pakistan (HRCP), som mener, at visse grene af politiet har "onde hensigter" og er "trigger happy". Højtstående officerer har fortalt, at politiet siden 1990'erne har benyttet en "shoot to kill" praksis mod mistænkte, og antallet af politidrab er steget fra 337 dræbte civile i 2011 til 503 dræbte i 2013.

"Både i det pakistanske samfund og blandt internationale observatører er der en generel opfattelse af, at politiet opererer udenfor loven. De arbejder i praksis under straffrihed", skriver UNODC i sin analyse af politi og sikkerhedsstyrker.

Pengestrømmen fortsætter

Den danske regering er med andre ord fuldt oplyst om faren ved at samarbejde med pakistansk politi om narkotikabekæmpelse. Men trods bølgen af henrettelser har Danmark foreløbig kun truet med at trække støtten.

Det skete senest, da lederen af UNODC i Pakistan, César Guedes, i februar i år skrev og spurgte til udsigterne for yderligere danske millioner i de kommende år i lyset af de mange henrettelser. Til det svarede den danske forsvarsattaché i Islamabad, Thor Hilton, i en e-mail, som AMNESTY har læst:

"Lad mig være helt klar: Der er ikke truffet beslutning om, hvilke konsekvenser det vil få for den danske støtte til programmer, som i sidste ende kan linkes til dødsstraf, men der foregår mange diskussioner, og der er mange bekymringer. Det kan også blive samlet op af medierne, og så ved man aldrig".

Allerede i 2013 appellerede den britiske organisation Reprieve til Danmark om at stoppe støtten. Men dengang brugte Udenrigsministeriet netop det pakistanske moratorium som figenblad til at fortsætte udbetalingerne.

"Eftersom Pakistans regering har besluttet ikke at løfte sit moratorium for dødsstraf, er der enighed blandt donorlandene om at fortsætte vores støtte til UNODC", skrev Mogens Jensen.

Tilfældet Iran

For to år siden stod Danmark i et tilsvarende dilemma i Iran, der henrettede hundredvis af narkoforbrydere. På det tidspunkt havde Danmark støttet UNODC i Iran med 12 millioner kroner til nye kommunikationssystemer ved grænseposterne og fælles narkooperationer på tværs af grænserne mellem Iran, Pakistan og Afghanistan.

Men i april 2013 stoppede Danmark støtten med direkte henvisning til en kritisk rapport fra Amnesty, der fastslog, at kapacitetsopbygningen af Irans narkotikapoliti førte til flere anholdelser og henrettelser.

Meget tyder dog på, at Danmark fortsat yder indirekte støtte til Iran. Det sker gennem UNODC's såkaldte Triangular Initiative, som er et fælles narkokontrolprogram mellem Pakistan, Afghanistan og Iran. I en briefing fra UNODC til Udenrigsministeriet dateret 3. februar 2015 om resultaterne af den danske støtte til Pakistan i 2014 står der:

"UNODC fortsatte med at koordinere patruljer og operationer med counter narcotic forces i Iran og Pakistan. Udvekslingen af informationer mellem landenes narkotikapoliti og grænsekontrol er forbedret".

Foreløbig har Danmark afsat otte millioner kroner til narkobekæmpelse i Pakistan i 2015-2016. Men pengene venter stadig på at blive udmøntet, og står det til Amnesty International, skal pengene ikke sendes af sted.

"Danmark kan ikke fortsætte med at være tilskuer til henrettelserne i Pakistan, mens vi støtter landets narkokrig og politistyrker, der arbejder uden for loven", siger Trine Christensen.

DANMARKS NARKOKRIG

Hvert år poster Danmark omkring 36 millioner kroner ind i den globale narkokrig via FN's narkoprogram (UNODC) primært i Pakistan og Afghanistan samt en række centralasiatiske lande.

Afghanistan producerer over 90 procent af verdens opiater til blandt andet heroin. UNODC anslår, at 44 procent af den narkotika, der produceres i Afghanistan, går via Pakistan til Europa og Nordamerika. 37 procent går via Iran.

Over 8.000 dødsdømte fanger afventer deres skæbne i overfyldte pakistanske fængsler, der har en belægningsprocent på 194 procent.

I 2014-2015 støtter Danmark desuden NATO-Rusland Rådet med 5 millioner kroner til narkotikabekæmpelse gennem træning af politistyrker i Kasakhstan, Kirgisistan, Tadsjikistan, Turkmenistan og Usbekistan. Projektet ledes af UNODC. Det placerer Danmark som en af de største donorer sammen med USA. Men: "Der er en risiko forbundet med at samarbejde med Rusland og ordensmagten i de centralasiatiske lande, hvor der er problemer med menneskerettighedskrænkelser. En anden grundlæggende udfordring er den udbredte korruption i forbindelse med narkotikahandel", fastslår Udenrigsministeriet.

”Af med hovedet”

AMNESTY spørger i hvert nummer en kulturperson om det menneskerettighedsspørgsmål, der ligger dem mest på sinde lige nu. Musikeren Per Vers peger på dødsstraffen som et eksempel på retssystemets ufuldstændighed.

❶ Hvorfor er dødsstraf et emne, der ligger dig på sinde?
Dødsstraf er et glimrende eksempel på et emne, hvor der sker et holdningsskred, og så må vi, der mener noget, forklare vores holdning. Hvis der er en ulmende forståelse for dødsstraf herhjemme, så er det noget, vi skal tale om. Vi skal altid diskutere det, vi ikke er enige om! Det ville være roden til alt ondt, hvis vi sagde til nogen: ”Hvis du ikke er enig i vores politik, så er du sindssyg, og vi kan ikke snakke med dig”. For følelsen og holdningen vil stadig eksistere hos den person.

❷ I april kommenterede du på Facebook, da den dødsdømte Ricky Jackson efter 39 år på dødsgangen i USA blev frifundet og løsladt. Hvorfor?
Jeg skrev det, fordi historien om Mr. Jackson ramte mig. Det er så ekstremt menneskeligt, at man kan genfinde glæde, efter at hele ens liv er blevet stjålet fra én. Tænk på alt det, han skal nå nu, hvor han er 67 år. Og så skrev jeg den, fordi historien er et godt eksempel på retssystemets ufuldstændighed. Hvis et retssystem afliver sine egne borgere, så er det ikke muligt at omstøde en dom, der er forkert. Der er mange eksempler på, at man med moderne teknologi er gået tilbage til fanger, der sidder på dødsgangen, og har sagt: ”Dig og dig i celle 709 og 512, vi har haft jer i rigtigt mange år, men vi tog fejl. Tilbage til samfundet med jer!”. Desværre er det også sket med rigtigt mange, der for længst er blevet henrettet.

❸ En undersøgelse fra Megafon viser, at hver femte dansker ville stemme ja til at indføre dødsstraf. Overrasker det dig?
Det tror jeg, det gør. Jeg var blevet gladere, hvis det var to procent. Det lyder jo tillokkende og nemt med dødsstraf. Hvis nogen skærer hovedet af andre, så skal de da også have skåret hovedet af selv. Det er let det første, man tænker. Men det betyder ikke, at et system, der billiger det, er et sted, jeg ønsker at leve. Jeg synes, det er helt grundlæggende, at det juridiske system dømmer helt uden følelser, for i den følelsesmæssige verden er det øje for øje og tand for tand.

❹ Kan du ikke forstå, at pårørende til en, der er blevet myrdet, kan mene, at henrettelse af morderen er retfærdig?
Jo, men der er forskel på personer og systemer. Jeg kan forstå, at personer tænker sådan. Det er naturligt at slå igen, når man bliver slået. Det er også forståeligt, at hvis man ser nogen gøre ens børn fortræd, at man så vil gøre dem fortræd. Men hvis systemer skulle anerkende de menneskelige følelser, så anerkender de også tilstedeværelsen af aggressioner. Det ville være et underligt barbari, hvis systemet sagde: ”Hr. Jensen, din datter er blevet forulempet af denne herre, nu holder jeg ham lige, mens du slår”.

❺ Er dødsstraf et emne, du har brugt i din musik?
Nej. Historien har ikke været der. Men min statusopdatering på Facebook kom fra en impuls, der måske kan blive til en tekst. Jeg har som regel et element af tvivl i mine tekster. Det er sjældent helt afklarede udmeldinger. Men hvis vi kunne finde en sag, hvor selv jeg sagde: ”Af med hovedet!”, så kunne det være. I den aggressive og vrede sang skulle alle de små bobler af tvivl ligge, der siger, at det kan vi jo ikke gøre. For så bliver vi ligesom dem, vi hakker hovedet af.

Per Vers
Rapper og sangskriver

38 år. Hans borgerlige navn er Per Uldal. Har udgivet en række album og spillet over 2.500 koncerter. I 2014 modtog han Modersmål-Prisen, som Klaus Rifbjerg, Ghita Nørby og Dronning Margrethe tidligere har modtaget. Han har på Facebook givet sit input til debatten om dødsstraf.

AF ANNA LOHMANN AHLBOM | FOTO LÆRKE POSSELT

Det lyder jo tillokkende og nemt med dødsstraf. Hvis nogen skærer hovedet af andre, så skal de da også have skåret hovedet af selv.

SOS PÅ MIDDELHAVET

I efteråret reddede Mærsk-kaptajn Flemming Kjær og hans besætning 363 bådflygtninge i Middelhavet. ”Skulle vi selv stå i samme situation, så ville vi altså gerne have, at nogen reagerede”, siger han til AMNESTY.

Kaptajn Flemming Kjær er på sit kontor på skibet, da han får nødopkaldet.

Evelyn Mærsk er kort forinden sejlet sikkert igennem Suez Kanalen, og nu ligger hun med sine 397 meter, cirka 10.000 containere og 23 besætningsmedlemmer syd for Kreta. Det er oktober. Middelhavet er stadig lunt og roligt, og den spanske havneby Algeciras er blot få dage væk. Men ruten ændrer sig, da Flemming Kjær løfter røret.

”Det var redningsstationen på Malta. En fiskerbåd var i havsnød, så de bad os om at gå til position et stykke tilbage, hvor vi kom fra”, fortæller Flemming Kjær, der få øjeblikke efter står på broen med sin styrmand.

Tingene går hurtigt, og det skal de. Position. Ny kurs. Hvor meget fart kan maskinmesteren give?

”Vi hjælper hinanden til søs, og det har vi gjort i århundreder. Så når nødopkaldet kommer, er der slet ingen diskussion. Det er bare afsted. Koste, hvad det vil”, siger Flemming Kjær og tilføjer på roligt sønderjysk:

”Der er jo ikke er så meget hokus pokus i det. Skulle vi stå i samme situation selv, så ville vi altså gerne have, at nogen reagerede”.

Sjoskfyldt med mennesker

Halvanden times sejlads skiller Evelyn Mærsk fra den nødstedte fiskekutter, og i Flemming Kjærs hoved kører en film over de forskellige scenarier, der kan vente dem. Er skibet stadig flydende? Ligge der folk i vandet? Hvad er det, de kommer frem til?

Malta har fortalt ham, at der kan være flygtninge ombord, og selvom Flemming Kjær har tilbragt mere end fire årtier på havet, er situationen ny. Han samler sin besætning.

”Vi laver faktisk en brainstorm og sørger for, at alle er med på opgaven. Så gør vi vores redningsbåde klar. Vi binder gangvejsnet fast på dækket og lader det falde ned langs siden af skibet og flyde ud i vandet, så de kan gribe fat i det, hvis de skal holde sig flydende. Matroserne gør klar med tæpper, og vores hovmester går i gang med at lave suppe”.

Mørket er på vej, da besætningen ved 21-tiden selv får kontakt med fiskekutteren. På afstand ser den ikke ud til at fejle noget, så adrenalin-niveauet sænker sig en smule ombord på Evelyn Mærsk.

”Jeg havde ikke følelsen af, at det stod grelt til”, fortæller Flemming Kjær.

Men da de nærmer sig kutteren, afløses lettelsen af chok:

”Den båd var jo sjoskfyldt med mennesker. Der var overhovedet ikke noget plads til overs. Og vi kunne kun se den oppefra. Under dækket var den også stopfyldt med mennesker”, siger Flemming Kjær og kalder det ”fuldstændig forrykt”, at så mange mennesker er sejlet ud på Middelhavet i så lille en båd.

”Det kunne lige så godt gå galt. Hvis det var dårligt vejr, ville folk ryge overbord”.

Flygtninge ombord

Gangbroen på Evelyn Mærsk er bygget til at hvile på kajen, og som den nu hænger dér i fri luft i sine metalvejere ned langs siden på skibet, kan den ikke bære mere end fem-ti mennesker ad gangen.

Samtidig bliver besætningen på Evelyn Mærsk nødt til at være forsigtige. De kommer lige fra Adenbugten, der i årevis har været plaget af pirater.

”Først og fremmest skulle vi være menneskelige. Men vi blev også nødt til at kropsvisitere alle, før de kom ombord. Vi vidste jo ikke, hvem vi samlede op”, siger Flemming Kjær.

At der er tale om flygtninge, står dog hurtigt klart, for de nye passagerer har stort set intet med sig. Små bylter med tøj, telefoner, fotoalbum. Samarbejdsviljen er derimod stor.

”Lige fra start hjalp de selv til, og da alle forstod, at vi ikke kunne tage dem ombord på én gang, så gik det meget stille og roligt”, siger Flemming Kjær, som fra sin plads på broen holder overblikket.

Flere gange tænker han for sig selv, at de snart må have alle ombord, men fiskekutterens dæk bliver ved med at være fyldt, som nye mennesker kommer frem fra under dækket på kutteren.

”Da vi ramte 300, og jeg fik at vide, at der stadig var mennesker ombord, blev jeg ærlig talt chokeret”, siger Flemming Kjær.

Klokken bliver 03 om natten, før båden er tom, og optællingen er komplet. Den lyder på 363 mennesker. Kvinder, børn, familier, unge mænd og flere forskellige nationaliteter: Syrere, eritreanere, somaliere, egyptere, palæstinensere og andre.

Tilbage står en sidste opgave: Fiskekutteren, som nu driver rundt til fare for andre. Myndighederne skal underrettes om, at et dødt skib nu flyder rundt, men da Flemming Kjær skal lokalisere kutteren, er den væk. Først på radaren finder han den igen, i fuld fart med kurs mod Egypten.

”Den skulle sikkert hjem til en tur mere. Men vi holdt os fuldstændig ude af spørgsmålet om, hvem styrmanden havde været. Vi skulle bare sørge for, at de her mennesker kom sikkert og godt ombord, og at de blev behandlet så godt som muligt, indtil de kunne komme i land et andet sted. Alt andet, det lader vi andre om”, siger Flemming Kjær.

> Vi hjælper hinanden til søs. Der er slet ingen diskussion. Det er bare afsted. Koste, hvad det vil.
>
> **Flemming Kjær**

Sårede fra Syrien

Flygtningene er sejlet ud fra Alexandria i Egypten. De har været på havet i fem dage og har levet på vand og dadler, men de har det efter omstændighederne okay. Måske er de bare tapre og vil ikke lægge besætningen til last, tænker Flemming Kjær for sig selv, men udadtil virker de nye passagerer frem for alt bare lykkelige over at være i sikkerhed. Og så er de trætte.

Flemming Kjær holder kontakten med dem igennem de talsmænd, de har udpeget fra hver nationalitet. Sammen taler de engelsk.

”Det gik nemt. De talte godt engelsk, og nogle af dem havde jo uddannelser som ingeniører og arkitekter og andet”.

Blandt den største nationalitet, de syriske krigsflygtninge, er der også en læge til stede, som ser efter de andre.

”Vi kunne se, at syrerne var stukket af fra krigen. En ældre mand havde et gammelt skudsår, som væskede. På nogle af børnenes fødder kunne vi se, at de havde været ramt af noget, der lignede granatsplinter”, siger Flemming Kjær.

AMNESTY spørger ham, hvor mange børn, der var med ombord, og svaret kommer prompte:

”43 børn. Fra to år og opefter. Der var også en gravid kvinde”.

Det har tydeligvis gjort et indtryk.

”Jeg havde virkelig ondt af de små børn, som skulle med ud i det her”.

Besætningen på Evelyn Mærsk tilsidesatte alt andet for at tage sig af bådflygtningene, deriblandt 43 børn.

> Jeg tror, de var bange for at blive sendt retur igen, hvis de kom til Grækenland eller andre steder. De var meget opmærksomme på, at de kun ville til Italien.
>
> **Flemming Kjær**

Foto: John Nielsen

Den følelse er Flemming ikke ene om. For at gøre situationen og logistikken ombord lidt nemmere har de splittet flygtningene op i grupper, så den store gruppe af enlige unge mænd har fået stævnen på skibet, mens familierne og børnene får et område bagest på Evelyn Mærsk. Her finder besætningen hurtigt på at fylde poolen, så børnene kan lege og blive vasket, og mens forældrene sover, sørger matroserne for, at børnene både kommer sikkert i og op igen.

"Det var sgu faktisk fedt. Besætningen tilsidesatte alt og gik bare i gang med arbejdet, så det hele fungerede ombord. Vi havde en kvindelig hovmester med, og hun var eminent. Hun lavede risengrød til alle ungerne, før vi skulle aflevere dem, fordi hun ville være sikker på, at de havde fyldte maver, før de skulle sidde og vente et sted, når vi havde sat dem af", fortæller Flemming Kjær.

Knytnæver og smækkys

Der går to og et halvt døgn, fra Evelyn Mærsk får flygtningene ombord, til de kan aflevere dem til de italienske myndigheder på Siciliens østkyst. Udover styrmændene og maskinmestrene, som skal sejle skibet, får Flemming Kjær og resten af besætningen ikke mange timers søvn. Men det lykkedes dem at servere to måltider mad til alle 363 mennesker, som om morgenen får juice, æg og friskbagt brød og om aftenen kylling, fisk og suppe.

"Jeg vil ikke sige, det var *piece of cake*, men flygtningene ville jo også gerne have det til at fungere, og det gik faktisk helt fantastisk".

Mens Flemming Kjær har brug for at kunne aflevere flygtningene, før de løber tør for mad på skibet, så er flygtningene især bekymrede for, hvor de bliver sejlet hen. Til at begynde med må Flemming Kjær ærligt fortælle dem, at han også selv venter på svar fra myndighederne. Da svaret kommer, er det tydeligvis en lettelse for flygtningene.

"Jeg tror, de var bange for at blive sendt retur igen, hvis de kom til Grækenland eller andre steder. De var meget opmærksomme på, at de kun ville til Italien".

En stor slæbebåd møder dem ud for Sicilien, og glæden ombord stiger endnu et nøk. Alle er glade og taknemmelige. Men en stor afrikansk mand i fyrrene ser noget vred ud og går beslutsomt hen imod Flemming Kjær, der knytter sine næver for at være klar til at tage fra.

"Men så lyste han op i ét stort smil og gav mig et ordentlig smækkys lige i panden. Thank you! Thank you! Han var sgu ligeglad med, at jeg var kaptajnen", griner Flemming Kjær og holder næverne frem for sig for at vise, hvordan han var klar til kamp.

Ved du, hvad der skete med de 363 mennesker, efter de forlod Evelyn Mærsk?

"Jeg har da været lidt nysgerrig, for vi har fået et asylcenter på en gammel efterskole her i Sommersted. Det kunne da være meget sjovt, hvis nogen af dem skulle være her i byen".

REDERIER KRÆVER HANDLING FRA EU-LANDENE

Krisen i Middelhavet er på vej ud af kontrol, advarer den samlede søfartsindustri, som opfordrer EU-landene til at etablere en fælles redningsoperation. Også danske Mærsk opfordrer til politisk handling.

Da op mod 900 flygtninge og migranter på vej mod Europa i april druknede i den hidtil værste ulykke i Middelhavet, fik det omgående EU's udenrigsministre til at mødes i Bruxelles for at finde en løsning på krisen. Men desværre er der ingen garanti for, at EU-landenes nye forslag, der blandt andet sikrer flere skibe til grænsebevogtning langs Italiens kyst, vil forhindre nye katastrofer, advarer Amnesty International.

"Det, vi så i Bruxelles, handlede primært om at redde ansigt. Ikke liv", siger John Dalhuisen, Amnestys direktør i Europa og Centralasien.

Siden Italien sidste år indstillede redningsoperationen Mare Nostrum, som de øvrige EU-lande afviste at støtte økonomisk, har Amnesty efterlyst systematiske eftersøgnings- og redningsoperationer i et større område end det, EU's grænsekontrol Frontex i dag opererer i.

Samme opfordring kommer fra De Europæiske Rederiforeninger (ECSA) og Det Internationale Transportarbejderforbund (ITF), som i en fælles henvendelse til de 28 stats- og regeringschefer i EU advarer om, at tusindvis af liv vil gå tabt i Middelhavet, med mindre EU-landene skrider til handling.

Ligesom Amnesty er søfartsindustriens organisationer fortsat ikke tilfredse med EU-landenes respons på krisen:

”Selvom flere midler til eftersøgninger og redninger inden for Frontex’ mandat er prisværdigt, så lever tiltagene stadig ikke op til skalaen og mandatet for sidste års italienske operation Mare Nostrum, som reddede hundredtusinder. Der er brug for en EU-baseret eftersøgnings- og redningsoperation, som kan operere selv langt fra EU's farvande, hvor de fleste ulykker finder sted”, siger Patrick Verhoeven, generalsekretær for den Europæiske Sammenslutning af Skibsejere, i en pressemeddelelse.

Mærsk: Indtil nu har vi været heldige

Sidste år reddede de internationale handelsskibe, herunder flere danske, mere end 40.000 mennesker på Middelhavet, og hos rederiet Mærsk Line forventer man, at 2015 vil byde på endnu flere redningsaktioner. Til AMNESTY fortæller Steffen Conradsen, chef for rederiets kriseberedskab, at det er naturligt for rederiet at hjælpe, men han lægger ikke skjul på, at hverken rederiets skibe eller besætninger er gearet til den type aktioner, de bliver kaldt ud på.

”Der er tale om mennesker i nød, så vi finder en løsning. Det er svært, men vi har været heldige med, at der ikke er gået liv tabt i de situationer, hvor vi har taget flygtninge ombord”, siger Steffen Conradsen.

Han forklarer, at der selv med dygtige kaptajner ikke skal meget til, før det kan gå galt, når et 400 meter langt containerskib skal tæt på en lille fisker- eller gummibåd, hvor vejret kan være dårligt, og der kan være kvinder, børn og gravide ombord.

Derfor opfordrer Mærsk også til politisk handling, men indtil politikerne finder en holdbar løsning, er der flere lavpraktiske ting, som kan hjælpe rederier, når de tager flygtninge ombord.

"Kan vi få fløjet en læge ud til at assistere os? Kan vi få et par sikkerhedsvagter, som kan hjælpe med at styre situationen, hvis der kommer mange mennesker ombord? Kan vi få fløjet ekstra mad ud? Det har vi ikke adgang til i dag, og vi kan ikke sejle rundt med så mange mennesker i mere end et par dage”, siger Steffen Conradsen.

FORSKELLEN PÅ MARE NOSTRUM OG FRONTEX

- Område patruljeret af Italiens Mare Nostrum i 2013/14
- Område patruljeret af EU's nuværende operation Frontex
- Område hvor de fleste redningsaktioner finder sted
- ✕ Her skete fire bådulykker i januar-april 2015

AKTION: RED LIV I MIDDELHAVET

Vær med til at sikre, at samtlige EU-lande lever op til deres fælles ansvar for at redde liv - blandt andet ved at etablere en fælles redningstjeneste. Gå ind på **www.amnesty.dk/side/redningskrans** og skriv under på Amnestys appel til EU's statsledere. 29.000 danskere har allerede skrevet under.

Alle 363 bådflygtninge ombord på Evelyn Mærsk fik serveret morgenmad med juice, æg og friskbagt brød, og om aftenen kylling, fisk og suppe.

DAGBOGEN FRA GUANTÁNAMO

Mohamedou Ould Slahi har tilbragt 13 år i Guantánamo-fangelejren på Cuba uden sigtelse eller dom. Efter otte års kamp fik hans advokater endelig Slahis dagbog gennem den amerikanske censur, og den giver et chokerende indblik i den tortur og mishandling, som fangerne er blevet udsat for.

Det er de færreste, der ønsker, at deres dagbog bliver læst af andre. Men for den 44-årige Mohamedou Ould Slahi forholder det sig omvendt. Han drømmer om, at så mange mennesker som muligt læser den dagbog, han skrev på Cuba i 2005 – nærmere bestemt i den amerikanske fangelejr i Guantánamo Bay, som han ankom til i 2002, og hvor han stadig befinder sig i dag 13 år senere.

Dagbogen, der giver et chokerende, næsten kvalmende, indblik i den tortur og mishandling, som Mohamedou blev udsat for, var i otte år genstand for et juridisk slagsmål mellem Mohamedous advokater og de amerikanske myndigheder. Først i 2013 blev de 466 håndskrevne sider frigivet, men med over 2.500 sorte overstregninger af ord, sætninger og hele passager.

Advokaterne bad derefter den amerikanske forfatter Larry Siems om at redigere dagbogen, som strøg ind på New York Times' bestsellerliste, da den udkom i bogform i USA den 20. januar. Larry Siems har aldrig mødt Mohamedou Slahi, for det er kun advokaterne, der må besøge ham i Guantánamo, hvor han angiveligt har set et tv-indslag om sin dagbog i fangelejrens fællesrum.

"Mohamedou har hele tiden troet på, at hvis bare han fortalte sin historie sandfærdigt og korrekt, så ville den på et tidspunkt komme ud i en større offentlighed og berøre de mennesker, der læste den. Da jeg først læste manuskriptet, følte jeg, at det var en stemme fra en dyb og mørk afgrund, som guider os ind i underverdenen og viser os, hvordan det føles at sidde i Guantánamo. Ikke bare for ham, men også for fangevogterne og forhørslederne. Det er en virkelig forfærdende beretning", siger Larry Siems, der deltog i Amnestys danske landsmøde i april.

Mistænkt for Millenium-komplot

Mohamedou rejste som 18-årig fra Mauretanien til Tyskland på et stipendium for at studere til elektroingeniør. Familien havde udset ham til rollen som den veluddannede søn, der skulle sikre sine 13 søskende en vis velstand. Han boede og arbejdede i Düsseldorf i ti år og boede også kortvarigt i Canada, men da han vendte hjem til Mauretanien i 2000, blev han anholdt efter anmodning fra FBI, som afhørte ham to gange om den planlagte bombning af Los Angeles lufthavn (Millenium-komplottet). FBI konkluderede, at der ikke var grund til at tro, at han var involveret i planlægningen.

Men i november 2001 – efter 9/11 terrorangrebet mod USA – blev han anholdt igen. Denne gang blev han sat på et CIA-fly til Amman i Jordan, hvor han gennem syv måneder blev afhørt af det den berygtede jordanske efterretningstjeneste, inden CIA bragte ham videre til Bagram-basen i Afghanistan. To uger senere blev han og 34 andre fanger stuvet ombord på et militærfly og fløjet til Guantánamo, hvor de ankom 5. august 2002.

Maskeklædte torturbødler

I de følgende to år blev Mohamedou underkastet en særlig afhøringsplan, som daværende forsvarsminister Donald Rumsfeld personligt havde godkendt. Torturen indebar flere måneders ekstrem isolation, søvnberøvelse i 70 dage i træk, vedvarende høj heavy metal musik kombineret med stroboskoplys samt en lang liste af andre fysiske, psykiske og seksuelle ydmygelser, dødstrusler, trusler mod hans familie og nærdødsoplevelser udført af maskeklædte torturbødler.

I en af bogens centrale passager beskriver Mohamedou, hvordan han får bind for øjnene og bliver taget med ud i en båd, hvor han får proppet isterninger ind under sin fangedragt, så han hyperventilerer. Alt imens bliver han konstant tæsket af sine bortførere, der truer med at henrette ham og tvinger ham til at drikke saltvand. Til sidst beslutter

DE FJENDTLIGE KOMBATTANTER I GUANTÁNAMO

USA oprettede i 2002 Guantánamo-fangelejren på den amerikanske flådebase på Cuba for de såkaldte illegale, fjendtlige kombattanter, der ifølge forsvarsminister Donald Rumsfeld ikke var dækket af Geneve-konventionens bestemmelser om krigsfanger. Samtidig godkendte han brugen af udvidede forhørsmetoder, som senere viste sig at være et dæknavn for tortur.

I alt har 779 fanger været tilbageholdt i Guantánamo fangelejren, og selv om præsident Obama ved sin tiltrædelse i 2009 underskrev et dekret om at lukke Guantánamo, så er der stadig 122 fanger tilbage, deriblandt Mohamedou Ould Slahi, som Amnesty har omtalt i flere rapporter.

Dagbogen fra Guantánamo er udkommet på dansk på forlaget People's Press. Forfatteren John Le Carré har kaldt den "et billede af helvede, der overgår Orwell og Kafka", og New York Times beskriver den som "et mørkt mesterværk".

Du kan købe Dagbogen fra Guantánamo på **www.amnesty.dk/shop**

Foto: Ole Hoff-Lund

Foto: Privat

Larry Siems (øverst) har redigeret Mohamedou Ould Slahis barske dagbog fra Guantánamo, men de har aldrig mødt hinanden.

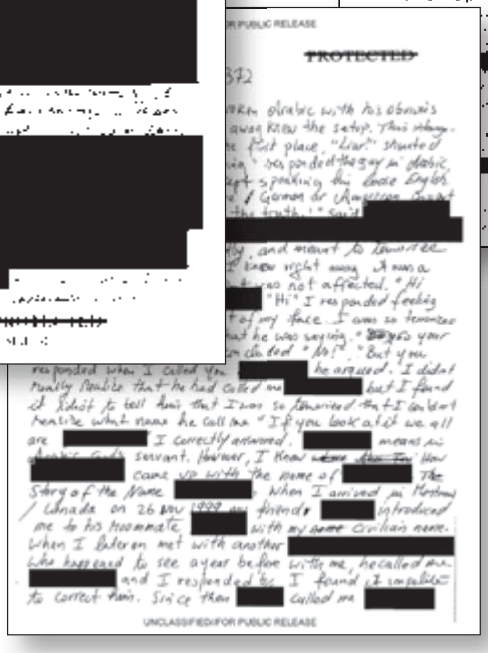

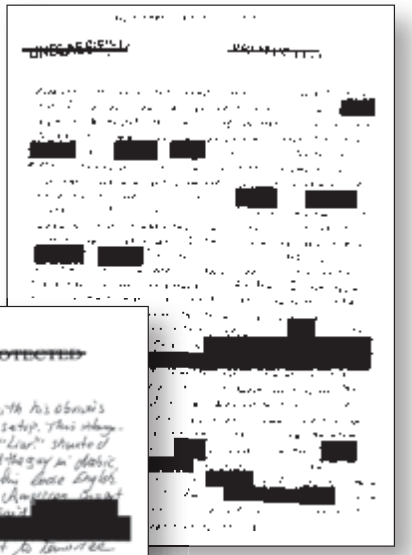

De originale sider fra dagbogen med CIA's sorte overstregninger.

han at sige hvad som helst og opfinder alverdens løgnehistorier.

Alligevel ønsker Mohamedou ikke hævn, understreger Larry Siems. I bogens indledning står der:

”Under en nylig samtale med en af sine advokater sagde Mohamedou, at han ikke bærer nag mod nogen af de mennesker, han nævner i denne bog, og at han vil opfordre dem til at læse den og komme med korrektioner, hvis de mener, at den indeholder fejl, og at han drømmer om en dag at sætte sig ned og drikke en kop te med dem alle sammen, efter at de har lært så meget af hinanden”.

USA's vigtigste fange

Endnu har ingen henvendt sig om rettelser til bogen, og det er der en god grund til, mener Larry Siems. Før han fik Mohamedous dagbog i hænderne brugte han fire år på at granske de titusindvis af dokumenter om USA's torturprogram, som blev frigivet af den amerikanske administration gennem aktindsigt. Mohamedous sag er en af de mest veldokumenterede, fordi han i flere år blev betragtet som USA's vigtigste fange i Guantánamo – et af de såkaldte særlige projekter for CIA, der nedskrev detaljerede planer for torturen af Mohamedou.

”Jeg har læst så meget om CIA's tortur, men jeg har hele tiden manglet to ting: Stemmen fra fangerne og stemmen fra fangevogterne. Begge parter har været genstand for den mest ekstreme censur fra de amerikanske myndigheder. Det interessante er, at Mohamedous dagbog matcher den officielle version fuldstændig præcist i den ene scene efter den anden”, fortæller Larry Siems.

CIA anså længe Mohamedou for at være en af hjernerne i Al-Qaeda, indtil både forhørsledere, lejrkommandanter og dommerne ved det særlige militære tribunal til sidst indså, at han ikke skjulte noget.

”Under afhøringerne borede CIA igen og igen i det faktum, at han er meget begavet, at han har studeret elektroingeniør, at han kan flere sprog, og at han har boet i flere lande. Men det er jo bare en projektion af vores frygt. I virkeligheden er det opskriften på en succesrig immigrant”.

Det moralske forfald

For Larry Siems står Guantánamo-lejren som en skamstøtte over USA's dybe moralske nedtur, hvor myndighederne forfaldt til brugen af tortur, mishandling, militære retssager, tvungne forsvindinger og hemmelige fængsler.

”Bogen handler ikke kun om Guantánamo. Mohamedou tager os med på en rejse over 20.000 miles i fem lande. Du får en klar fornemmelse af USA's globale netværk i krigen mod terror, og for en amerikaner som mig er det samtidig en af mest levende fortællinger om det amerikanske imperiums styrke og rækkevidde. Du forstår, hvordan USA former skæbnen for både mennesker og lande i hele verden”, siger Larry Siems.

Mohamedou skriver i slutningen af sin dagbog, at han har forsøgt at gengive sine oplevelser så nøjagtigt som muligt:

”Jeg har kun skrevet, hvad jeg har oplevet, hvad jeg har set, og hvad jeg har erfaret på første hånd. Jeg har bestræbt mig på hverken at overdrive eller underdrive. Jeg har forsøgt at være så fair som muligt overfor den amerikanske regering, overfor mine brødre og overfor mig selv”.

For Larry Siems er det overraskende, at Mohamedou hele tiden forsøger at forstå og interagere med sine forhørsledere midt i brutaliteten og fornedrelsen. Af samme grund må borgerne i USA nu vågne op og se fortidens synder i øjnene, siger Larry Siems, der nærer et lille håb om, at Mohamedou bliver løsladt i år, for ingen er længere i tvivl om, at han er uskyldig:

”Vi har ikke haft regnskabets time med de ansvarlige for grusomhederne på Guantánamo, men denne bog flytter os så meget tættere på”.

Amnesty Internationals mission er at dokumentere og aktionere imod alvorlige krænkelser af menneskerettighederne. Over 70 researchere i Amnesty international udarbejder hvert år omkring 200 rapporter om brud på menneskerettighederne verden rundt. I hvert nummer sætter AMNESTY fokus på udvalgte rapporter. Du kan finde dem på **www.amnesty.org**

Foto: Polfoto

Den 18. maj er årsdag for Sovjetunionens massedeportation af tatarer fra Krim til Sibirien i 1944. Tusinder af tatarer, der er flygtet fra Krim, mindedes dagen i Kiev.

FORLAD KRIM – ELLER HOLD KÆFT

Et år efter Ruslands annektering af Krim har størstedelen af det nye styres kritikere forladt halvøen af frygt for chikane, bortførelser og drab. De tilbageblevne lever med daglige trusler og selvcensur.

På en enkelt nat gik halvøen Krim fra at være ukrainsk til at blive russisk. Ukrainske flag blev fjernet og erstattet med russiske, Krims domstole skulle øjeblikkeligt rette ind efter russisk lov, og lokale medier blev pålagt streng censur.

I rapporten *Violations of the Rights to Freedom of Expression, Assembly and Association in Crimea* gør Amnesty status på det år, der er gået, siden Krim kom under russisk herredømme. Baseret på interview med blandt andre aktivister og advokater i Krim dokumenterer Amnesty, hvordan det nye styre har forbudt fredelige demonstrationer og lukket munden på størstedelen af områdets uafhængige organisationer – særligt de, der arbejder med menneskerettigheder.

De fleste kritikere af det russiske styre har forladt Krim, og de, der bliver tilbage og kæmper videre, sætter livet på spil. Den 39-årige Reshat Ametov blev bortført efter at have deltaget i en mindre demonstration foran parlamentet i Krim. Han er kendt for sine opdateringer på Facebook, hvor han især udtrykker sin bekymring over diskriminationen af de 200.000 tatarer, der udgør Krimhalvøens største minoritet.

En video på internettet viser, hvordan Reshat Ametov føres ind i en bil af tre mænd i grønne, uidentificerbare uniformer. 10 dage senere blev hans mishandlede lig fundet. Ingen er blevet stillet til ansvar for mordet.

Frygten for repressalier har også bredt sig til Krims medier, der nu er underlagt Ruslands restriktive medielovgivning. Krims medier blev pålagt at registrere sig under russisk lov, men langt størstedelen har fået afslag uden yderligere forklaring. Ord som "annektering" og "besættelse" er blevet forbudt, og de medier, der får lov til at fortsætte, er tvunget til at underlægge sig streng selvcensur.

ATR, den eneste tv-kanal i verden, der transmitterede på Krim-tatarernes sprog, måtte i april 2015 dreje nøglen om efter gentagne trusler, en razzia udført af 30 bevæbnede mænd samt tre afslag på ansøgninger om medietilladelse.

TORTUR OG PROPAGANDAKRIG

Bogdan Ovcharuk, der arbejder som pressechef for Amnesty i Ukraine, har flere gange besøgt Krim som del af Amnestys research-delegation.

Du har før besøgt Krim. Hvordan har området ændret sig, siden det kom under russisk herredømme?
Det første man oplever, når man kommer ind til hovedstaden Simferopol, er de mange mænd i grønne uniformer. De ligner soldater, men bærer ikke identifikationsmærker, og det var denne selvbestaltede milits, der udgjorde styrken bag besættelsen af Krim. De lokale fortalte os, at disse mænd plyndrer forretninger og står bag bortførelser og tortur. De er den egentlige styrke i besættelsesmagten, fordi de bevæger sig i et skyggeland, hvor alle menneskerettighedskrænkelser kan finde sted, uden at det får konsekvenser. Deres blotte tilstedeværelse giver en meget trykket stemning.

Hvordan reagerer de lokale på at gå fra ukrainsk til russisk styre?
En stor del af befolkningen er jo meget prorussisk og har tætte bånd til Rusland. Vi så en del gå på gaden med russiske flag og udtrykke deres glæde ved endelig at komme under russisk styre. Men der er også en anden side, nemlig dem der ikke har lov til at udtrykke deres kritik af den russiske besættelse. Det er hovedsagligt Krim-tatarerne, en minoritet, der engang var majoritet i området, indtil de i 1930'erne blev deporteret til Sibirien af Stalin. Den nye regering betragter Krim-tatarerne som fjender.

Hvorfor netop Krim-tatarerne?
Fordi mange Krim-tatarer offentligt har udtrykt deres støtte til Ukraine. Da besættelsen fandt sted, gik mange af dem på gaden sammen med de ukrainske aktivister. Efter en række mord og bortførelser og den hårde kurs mod ukrainske medier, valgte mange af Krims aktivister at bosætte sig andre steder i Ukraine. Men problemet for tatarerne er, at Krim er deres hjem. De har ingen andre steder at tage hen. De ønsker at blive her og kæmpe for deres rettigheder som oprindeligt folk. Krim-tatarerne skiller sig ud. De er muslimer, taler deres eget sprog og er altid blevet udsat for diskrimination og lagt for had. Særligt af de politiske grupperinger, som i dag sidder på magten i Krim.

Kunne I som delegation fra Amnesty arbejde frit?
Ja, denne gang følte vi os ikke truet. De russiske myndigheder vidste, at vi var der, men i modsætning til sidste sommer, hvor vi en hel dag ikke kunne forlade vores hotel på grund af trusler fra pro-russiske separatister, mærkede vi denne gang ikke nogen begrænsninger i vores arbejde.

Hvordan undgår man selv at blive en del af propagandamaskinen?
Jeg tror ikke, det er muligt at holde sig ude af propagandakrigen, for vores dokumentation bruges altid, når to parter ligger i konflikt. Men vi skal bevare vores fokus og understrege vores upartiskhed ved at dokumentere krænkelser på begge sider af konflikten. Det er meget vanskeligt for folk at få et sandfærdigt indtryk af, hvad der foregår. Ukrainske medier fører også en propagandakrig og hævder, at det kun er separatisterne, der begår grusomheder, mens ukrainerne er helte. Folk bliver tvunget til at vælge side og retfærdiggøre de krænkelser, som begås af deres egne. Amnestys opgave er at forklare, at ingen krænkelser kan retfærdiggøres, uanset hvilken side der begår dem.

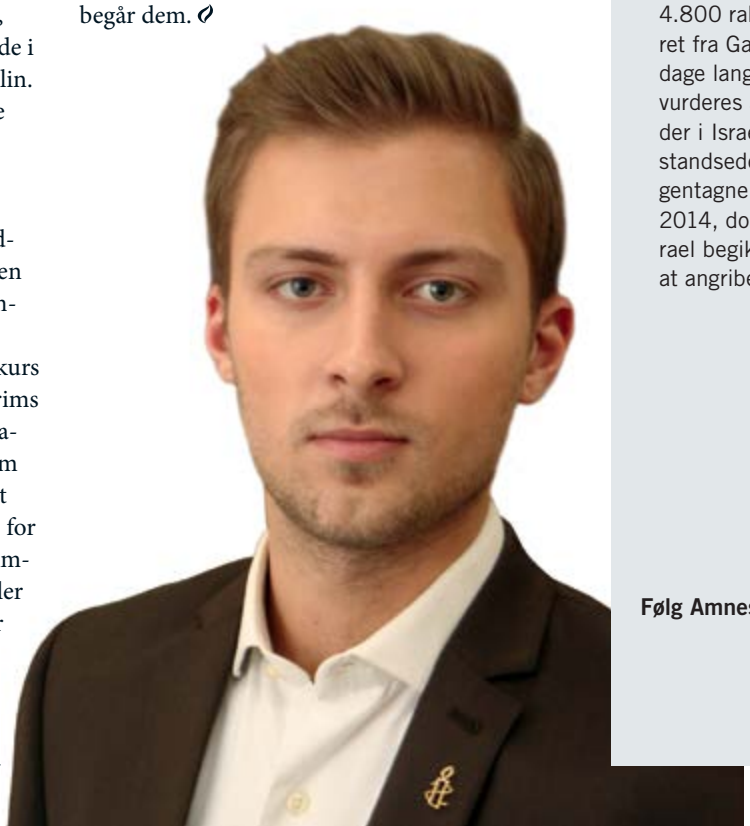

Seneste Amnesty-rapporter

Usbekistan: Tortur er en integreret del af Usbekistans retssystem, og tilståelser fremtvunget ved tæsk bruges flittigt i landets retssale. Selvom tortur er forbudt ifølge usbekisk lov, dokumenterer Amnesty i rapporten *"Secrets and Lies: Forced Confessions under Torture"*, hvordan landets hemmelige politi benytter sig af lydisolerede torturceller og underjordiske torturkamre på politistationerne. Her risikerer anholdte elektriske stød, nåle under neglene, kvælning, voldtægt og tæsk. Målet er at straffe og intimidere politiske modstandere samt indhente tilståelser, der kan få den anholdte dømt i retten og resultere i en bonus til de involverede politibetjente.

Israel/Gaza: På baggrund af undersøgelser af konkrete raketangreb anklager Amnesty International i rapporten *"Unlawful and deadly: Rocket and mortar attacks by Palestinians armed groups during the 2014 Gaza/Israel conflict"* væbnede palæstinensiske grupper for at have begået krigsforbrydelser under Gaza-konflikten sidste sommer. De palæstinensiske angreb kostede både civile israelere og civile palæstinensere livet, blandt andet seks civile i Israel samt 13 civile palæstinensere, heraf 11 børn, da en raket affyret fra Gazastriben ramte Al-Shati flygtningelejren i Gaza. Ifølge tal fra FN blev mere end 4.800 raketter og 1.700 granater affyret fra Gaza imod Israel under den 50 dage lange konflikt. Cirka 224 angreb vurderes at have ramt civile boligområder i Israel, mens Israels missilforsvar standsede mange andre. Amnesty har gentagne gange, senest i november 2014, dokumenteret, hvordan også Israel begik krigsforbrydelser i Gaza ved at angribe civile hjem.

Følg Amnesty på

facebook
twitter
amnesty.dk

AMNESTY live – DIN STØTTE GØR EN FORSKEL!

JUNI 2015 | LIVE-REDAKTION: KATRINE LAURITSEN

BÅDFLYGTNINGE BESØGTE LANDSMØDET

"For at overleve, måtte jeg opgive hele mit liv", siger Simon Teclemariam fra Eritrea. Sammen med syriske Fawaz Alzalto var han i april inviteret til Amnestys landsmøde i Nyborg, hvor de fortalte de omkring 400 medlemmer om deres farefulde tur over Middelhavet som bådflygtninge.

Simon forlod Eritrea i 2013. Efter at have siddet fængslet i to år for at desertere, flygtede han ud af landet for at slippe væk fra det tvungne arbejde i hæren. Sammen med Fawaz fra Syrien fortalte han sin historie om menneskesmuglere, der kun vurderer et menneskes værdi på, hvor meget han eller hun kan betale, om at sejle ud på Middelhavet i synkefærdige både og om at komme til et Europa, der møder en med korslagte arme.

Begge mænd har nu fået asyl i Danmark, men de drømmer om at vende hjem.

"Ingen vil forlade det land, man er født og opvokset i, hvis man har et valg. Det er ens rødder", siger Fawaz.

Fawaz Alzalto (tv) og Simon Teclemariam (th) i selskab med Michala Bendixen fra Refugees Welcome.

KLÆD DIG I AMNESTY

Nu er der kommet nye lækre t-shirts i vores shop.

WWW.AMNESTY.DK/SHOP

GRAFIK AF MIKKEL HENSSEL

Gennem de seneste fem år har grafikeren Mikkel Henssel tegnet illustrationer til AMNESTY om ytringsfrihed, overvågning, kvinders rettigheder og meget andet. Dem har vi været så glade for, at vi nu har optrykt 10 af dem som små plakater i A4 størrelse, der er samlet i en gaveæske. Perfekt til studenten, fødselaren eller menneskerettighedsaktivisten, der skal have stærk og tankevækkende kunst på væggen. Se dem i shoppen.

10 plakater i A4, kr. 250,-

NY BESTYRELSE I AMNESTY

Amnestys landsmøde har valgt ny hovedbestyrelse. Ny formand er Nina Monrad Boel, næstformand er Fatima Madsen og kasserer er Kristoffer Nilaus Olsen. De øvrige medlemmer af hovedbestyrelsen er: Sophie Jo Rytter, Louise Bonnevie, Oliver de Mylius, Martin Isenbecker og Ole Ankjær Madsen (suppleant). Tillykke med valget og tak til den afgående formand Mads Hyuk Jørgensen.

AKTIVISME, ARRANGEMENTER OG RESULTATER

AKTIVBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL

300.558

Antal underskrifter, som Amnesty afleverede til præsidenten i El Salvador for at afskaffe det totale forbud mod abort.

DANMARKS STØRSTE POSTKORT – MOD TORTUR

I Marokko risikerer både småkriminelle og politiske aktivister at blive udsat for voldsom mishandling og tortur for at skaffe tilståelser, når de afhøres af politiet. Det sker på trods af, at tortur er ulovligt i både marokkansk lov og international ret.

Kong Mohamed IV har offentligt udtalt, at han ikke vil tolerere brugen af tortur. Derfor samler vi i juni Danmarks største postkort til ham. Postkortet bliver skabt i flere byer i Danmark i løbet af juni måned, hvorefter det bliver samlet på Blågårds Plads i København på den internationale dag mod tortur den 26. juni. Postkortet ender som en 480 kvadratmeter stor opfordring

til kongen om at tage et totalt opgør med tortur i Marokko – både i lov og i praksis.

Se, hvordan du kan være med på **amnesty.dk/stoptortur**.

Eller find os på de sociale medier **#danmarksstørstepostkort**

DET KAN DU GØRE...

30 SEKUNDER

Følg os på Instagram og se billeder fra events, lobbymøder og aktioner.

2 MINUTTER

Del vores aktioner på Twitter og Facebook, så dine venner også kan skrive under for menneskerettighederne.

30 MINUTTER

Send et brev til en samvittighedsfange. Det giver personen håb og vished om, at han eller hun ikke er glemt. Se hvordan på **amnesty.dk/skrivforliv**

Find os på:

JA TIL KAFFE ER IKKE JA TIL SEX

Mere end hver syvende dansker mener, at kvinden selv har et ansvar for at blive udsat for voldtægt, hvis hun frivilligt går med en mand hjem efter en fest eller tur i byen. Det viser en meningsmåling foretaget af Voxmeter for Amnesty. Blandt den ældre del af befolkningen svarer næsten hver tredje dansker, at kvinden har et ansvar.

"Det er aldrig kvindens skyld, at hun bliver voldtaget. Men skyldsspørgsmålet i voldtægtssager er stadig præget af forestillinger om, at kvinden på grund af sin opførsel selv kan være ude om det", siger Trine Christensen, vicegeneralsekretær i Amnesty Danmark.

Størstedelen af voldtægtssagerne i Danmark er såkaldte kontaktvoldtægter, hvor gerningsmand og offer kender hinanden i forvejen. Cirka halvdelen af disse sager kommer aldrig for en dommer, fordi myndighederne vurderer, at det ikke kan bevises, at manden var klar over, at kvinden ikke ønskede sex.

Det ønsker Amnesty at ændre med kampagnen #jatilkaffeerikkejatilsex. Amnesty-aktivister fra hele landet aktionerede i løbet af foråret for bedre retssikkerhed for danske voldtægtsofre, og over 40.000 danskere har skrevet under på en opfordring til justitsministeren om at undersøge, hvorfor en stor del af sagerne henlægges.

Som del af kampagnen indgik vi samarbejde med The Body Shop Danmark, som serverede kaffe og samlede underskrifter i 38 butikker over hele landet.

MIT AMNESTY:

Andreas Canvin er kontaktperson for Amnesty Youth på Vejlefjord Gymnasium. Sammen med flere ungdomsaktivister deltog han i Amnesty Landsmøde.

Hvorfor har du valgt at være frivillig i lige netop Amnesty?

Mennesket er Amnestys prioritet, og jeg ser mennesket som det, der altid skal komme i første række. Jeg mener, man skal beskytte mennesket, før man beskytter økonomiske interesser. Amnesty kæmper kontinuerligt for menneskets ret til at elske dem, man har lyst til, for retten til liv, ret til frihed og ret til personlig sikkerhed.

Hvad synes du, er det vigtigste fokus for Amnesty lige nu?

Det må være de flygtninge, vi ser. Vi har en flygtningestrøm, der er så massiv, at vi ikke har set lignende tilstande siden Anden Verdenskrig. Der er folk, der flygter fra krig og nød og sult, og som drukner på vej til et bedre liv. Vi er nødt til at tage os af de flygtninge her. Det er et problem, vi ikke kan ignorere.

AF NORA RAHBEK KANAFANI | FOTO LÆRKE POSSELT

Protest i blodet

27-årige Maryam al-Khawaja lærte fra en tidlig alder at protestere mod uretfærdighed.

Kampen for menneskerettigheder er en del af Maryam al-Khawajas DNA. Her fortæller hun om at vokse op i en aktivistisk familie og om hver aften at stille sig selv spørgsmålet: Hvad har jeg gjort i dag for at gøre verden til et bedre sted?

Den dansk-bahrainske menneskerettighedsaktivist Maryam al-Khawaja lever i eksil. I november sidste år idømte en domstol i Bahrain hende et års fængsel in absentia, og hun kan ikke længere vende tilbage.
Hendes far, Abdulhadi, afsoner stadig sin livstidsdom, og søsteren Zainab har udsigt til en dom på over fire års fængsel for at rive et billede af kongen itu under en retssag. I dag bor Maryam i Danmark og kæmper fortsat for sin families løsladelse og for demokrati og menneskerettigheder i Bahrain.

Hvordan endte din familie i front som aktivister?
Mine forældre forlod Bahrain, da de var helt unge, fordi de var en del af protestbevægelsen dengang. De fik politisk asyl i Danmark, da jeg var halvandet år gammel. Zainab og jeg voksede op i et miljø, hvor min fars daglige arbejde var at være menneskerettighedsaktivist. Jeg så ham rejse til Geneve og USA og lobbye regeringer i forhold til situationen i Bahrain, hvor politiske fanger blev tortureret i 1990'erne. Sammen med min mor gik vi til demonstrationer og lærte fra en tidlig alder at protestere mod uretfærdighed. Noget af det, jeg husker allertydeligst, er, hvordan mine forældre lærte mig, hvordan jeg hver aften, inden jeg faldt i søvn, skulle stille mig selv spørgsmålet: Hvad har jeg gjort i dag for at gøre verden til et bedre sted? Kunne man ikke komme på én eneste ting, havde man sandsynligvis spildt sin dag.

Er det stadig et spørgsmål, du stiller dig selv?
Ja, jeg prøver. Men det er nu ikke fordi, jeg har levet efter det princip hele mit liv. Da vi rejste fra Danmark og tilbage til Bahrain, hvor jeg begyndte på universitetet, troede jeg, at jeg ville komme til et land fyldt med revolutionære ligesom min mor og far. Men ingen snakkede politik. Jeg så, hvordan min far gik ud og demonstrerede med 15-20 andre, fik tæsk og blev smidt i fængsel. Og hvordan folk var ligeglade. Jeg syntes ikke, det gav mening, og jeg mistede modet. Jeg forstår det godt nu. Jeg voksede op i Danmark og anede ikke, hvordan det var at leve i frygt. Folk ville så gerne tro på kongen, når han lovede reformer. Jeg forstod først pointen med min fars arbejde, da revolutionen kom i februar 2011, og tusinder gik på gaden. Dér fik jeg en fornyet respekt for det bahrainske folk.

Hvad fik din søster til at rive billedet af kongen i stykker vel vidende, at hun ville blive straffet?
Hun ville sende et klart signal til regeringen: I skræmmer os ikke, selv om I truer os med fængsel. Vi er her, og vi protesterer af en årsag. Det er jo ikke fordi, hun ikke er bange. Mod betyder, at man handler til trods for, at man er bange. Jeg er stolt af hende, men ved ikke, om jeg selv ville have haft modet.

Men det får også store konsekvenser for hendes to små børn?
Mange har været efter Zainab og sagt, at hun gør det på bekostning af sine børn. Men hvad folk ikke forstår, er, at Zainab netop gør det her for sine børn. For at sikre, at de kan vokse op i et land, som de vil være stolte over at kunne kalde deres hjem. At de kan leve det liv, vi levede i Danmark, bare i Bahrain. Mange har også kritiseret min far for at sultestrejke og anklaget ham for at forsøge at begå selvmord, men man er nødt til at bevare drivkraften til at protestere, selv når man er frataget alt andet end sin egen krop.